

Samu'il «2»

Saul wə Yonatan üçün həsrət qekix

¹ Saul ölgəndin keyin, Dawut Amaləklərnı kiroqin kılıp yenip kəlgəndə, u Ziklagda ikki kün turdi.

■ ² Üqinqi küni xundak boldiki, mana Saulning ləxkərgahidin kiyimi yirtik wə bexioqa topa-qang qaçqan bir adəm kəldi. U Dawutning kəxioqa kəlgəndə, yərgə yikilip bax urdi.

³ Dawut uningdin: Nədin kəlding? dəp soridi. U jawap berip: Israilning ləxkərgahidin kəqip kəldim — dedi.

⁴ Dawut uningdin: Ix kəndak boldi? Manga dəp bərgin, dedi. U: Həlk jəngdin kaçti, həlktin bək jik kixi sokuxta əldi. Saul bilən oqlı Yonatanmu əldi, — dedi.

⁵ Dawut həwər elip kəlgən yigittin: Saul bilən oqlı Yonatanning əlginini kəndak bilding? — dəp soridi.

⁶ Uningoqa həwər bərgən yigit: Mən tasadipiy Gilboa teoqoqa qikkənidim, mana Saul nəyzigə yəlinip turuptu; jəng hərwiliri wə atliklar uningoqa hujum kılıp uni kooqlawatatti. ⁷ U kəynigə qarap meni kərüp qaçirdi. Mən «Mana mən», dedim.

⁸ U: Əzüng kim bolisən, dəp məndin soriwidi, mən Amaləklərdinmən, dedim.

9 U yənə manga: Üstümdə turup meni öltürüwətkin; gərçə jenim məndə bolsimu, mən bək azaplinip ketiwatimən — dedi. □

10 Xunga mən uning üstidə turup, uni öltürdüm, qünki, u xu həlda yikilsila, tirik qalmaydioanlığını biləttim. Andin bexidiki tajni wə bilikidiki biləzükni elip muxu yərgə oqojamoqa elip kəldim, — dedi. □

11 Xuan Dawut öz kiyimlirini yirtip, tilma-tilma kiliwətti; uning bilən boləqan barlıq adəmlərmu həm xundak kildi. ■ 12 Ular Saul bilən oqli Yonatan üqün, Pərwərdigarning həlki üqün, xundakla Israilning jəməti üqün matəm tutup ah-zar kətürüp kəqkiqə roza tutti; qünki ular kiliq astida yikilip qaza kıləqanidi.

13 Dawut uning əzigə həwər bərgən yigittin: Kəyərdin sən? — dəp soridi. U: Mən bir Amalək musapirning oqlimən — dedi.

14 Dawut uningoqa: Sən kəndakmu Pərwərdigarning məsih kıləqinini həlak kılixqa qolungni sozuxtın kərkmiding? — dedi. □

15 Andin Dawut öz oqlamliridin birini qaqirip uningoqa: Buyaqqa kəl, uningoqa etilip berip, uni öltürgin — dəp buyrudi. Xuning bilən u uni

---

□ 1:9 «mən bək azaplinip ketiwatimən» — yaki «mening bexim ayliniwatidu». □ 1:10 «Xunga mən uning üstidə turup, uni öltürdüm, ... andin ... tajni wə ... biləzükni elip ... oqojamoqa elip kəldim» — «1Sam.» 30-babtiki təpsilatlarəqa kərişənda, bu yigitning degənlirining həmmisi yaləqan, Dawutın məlum in'am yaki mərtiwigə erix məksitidə eytkən bolsa kərək; ləkin yaləqanqılıqi əzining həyatioqa zamin bolidu. ■ 1:11 2Sam. 3:31; 13:31 □ 1:14 «Pərwərdigarning məsih kıləqini» — Huda bekitkən padisah, deməkqi. «Təbirlər»ni kərüng.

uruwidi, *Amalək* oldi.

¹⁶ Dawut uningoa: Kan kərzinq bexingoa qūxsun! Qünki öz aozinq Pərwərdigarning məsih kılōinini ɵltürgininggə guwahlık berip əyiblıdı, — dedi.

¹⁷ Xuning bilən Dawut Saul bilən oqli Yonatan üqün matəm tutup mundaq bir nəzmə okıdı

¹⁸ (u «Okya» dəp ataloqan bu nəzmini pütkül Yəhuda həlkiğə ɵgitinglar, dəp buyrudi. Dərwəqə u «Yaxar» degən kitabta pütülgənidi):

— □ ■

¹⁹ — I Israil, sening güzəl əzizing yukiri jaylırında kiroqin bolup yatıdı!

Palwanlar xundaq dəhxətlik yikıldıoıu!? □

²⁰ Gat xəhiridə bu həwərnı bərmənglar, Axkelonning koqilirida uni elan kılmənglar, Filistiyining kızliri xadlanmısın, Hətnisızlərnıng kızliri təntənə kılmısın! ■

²¹ I Gilboa taqliri, üstünglaroqa nə xəbnəm bolmısın, nə yamoqur qūxmısın, Nə silərdə kətürülmə hədiyələr üqün həsul berıdıoqan etızlar yənə kərünmısın!

Qünki u yərdə palwanlarning kəlqını buloqandı; Saulning kəlqını yaq bilən sürülməydıoqan

□ **1:18 «Dərwəqə u «Yaxar» degən kitabta pütülgənidi»**

— muxu yərdə «u» «Okya» dəp ataloqan nəzmining ɵzini yaki Dawutning bu nəzmini ɵgətkənlikini kərsitıdı. «Okya» degən nəzmə bolsa bəlkim təwəndiki 19-27-ayəttiki mərsiyəni kərsitixi mumkin. «**«Yaxar» degən kitab»** — hazır yoqılıp kətkən kədimki bir kitab («Yə.» 10:12-13ni kəring). ■ **1:18** Yə.

10:13 □ **1:19 «sening güzəl əzizing»** — ıbraniy tilida «sening güziling». Bu Israilning pəzilətlik kəhrimanlırı boloqan Saul wə Yonatanni kərsitıdı. ■ **1:20** Mik. 1:10

boldi.□

²² Kirilidioqanlarning qenini tokməy,
Palwanlarning tenidiki yeoqini qapmay,
Yonatanning okyasi heqqaqan *jəngdin* yanoqan
əməs,

Saulning kiliqi heqqaqan kinqoqa kaytqan əməs.

²³ Saul bilən Yonatan həyat waqtida səyümlük
həm yekimlik idi,

Ular əlümidimu bir-biridin ayrilmidi;

Ular bürkütlərdin qakqan, xirlardin küqlük idi.

²⁴ I Israil kızliri, Saul üçün yioqlanglar,

U silərnı bezəp kızoquq kiyimlərnı kiydürüp,

Kiyimliringlarnı altun zibu-zinnət bilən
zinnətligənidi.□

²⁵ Palwanlar kəskin jəngdə xundaq dəhxətlik
yikildioqu!?

Yonatan yukiri jayliringda kiroqin bolup yatidu!

²⁶ Sən üçün həsrəttə qaldim, i inim Yonatan!
Manga xunqə səyümlük iding!

Manga bolqan muhəbbiting qaltis idi,

□ **1:21** «I Gilboa taqliri, üstinglaroqa nə xəbnəm bolmisun, nə yamoqur qüxmısun,... həsul beridioqan etizlar yənə kərünmisun!» — Saul wə Yonatan Gilboa taqliri üstidə yikilip əlgənidi. «**palwanlarning qalkını buloqandi**» — yaki «palwanlarning qalkını həqarət qilindi» yaki «palwanlarning qalkını lənətlik nərsidək taxlandi». «**Saulning qalkını yaq bilən sürülməydioqan**» — kona zamanlarda jəngqilər qalkanning terisi (qalkanning bir qismioqa terə ixlitətti) qurup yerilip kətmısun dəp, qalkanlaroqa may sürəttili. Muxu yərdə «sürüx» ibraniy tilida «məsih qilix» bilən ipadilinidu. □ **1:24** «**U silərnı bezəp kızoquq kiyimlərnı kiydürüp...**» — kızil yaki kızoquq rəht intayin qimmətlik idi.

Hëtta kız-ayallarning muhəbbitidin artuq idi. □
²⁷ Palwanlar xundak dəhxətlik yikildioqu!
 Jəng qoralliri xundak dəhxətlik wəyran
 kılindioqu!»

2

Dawut Məsih kılınıp padixah bolidu

¹ Andin keyin Dawut Pərwərdigardin yol sorap: Yəhuda xəhərlirining birigə qıqaymu? dedi; Pərwərdigar uningə: — Qıqkin, dedi. Dawut, nəgə qıqay? — dəp soriwidi, U: Həbronə qıqkin — dedi.

² Xuning bilən Dawut ikki ayali bilən, yəni Yizrəllik Aşinoam wə əsli Karməllik Nabalning ayali boləan Abigail bilən u yərgə qıkti.

³ Dawut uning bilən birgə boləan adəmlərnin hərbirini həm ularning hərbiri öz öyidikilərnini u yərgə elip qıkti; ular Həbronning xəhərliridə olturaklaxti.

⁴ Yəhudaning adəmlirimu u yərgə kelip Dawutni Yəhuda jəmətigə padixah boluxka məsih kildi. Dawutka Saulni dəpnə kıləanlar Yabəx-Gileadtikilər, dəp həwər berildi; ⁵ Dawut Yabəx-Gileadtikilərgə əlqilər əwətip ularə: — «Ojəanglar boləan Saulə xundak yahxilik kılıp, uni dəpnə kıləninglar üqün Pərwərdigar silərgə bəht-bərikət ata kıləy. ⁶ Pərwərdigar silərgimu mehrəbanlik

□ **1:26 «Manga boləan muhəbbiting kaltis idi»** — «kaltis» yaki «karamət» degən bu söz ibraniy tilida adətə Hudaəə has boləan hususiyətlərnini kərsitidu.

wə öz wapalığını kərsətkəy; silər bundak kıləninglar üqün mənmu bu yaxilikinglarni silərgə kayturimən. ⁷ Əmdi hazır oğyrətlik bolunglar; qünki oğjanglar Saul əldi, Yəhuda jəməti meni məsih kılıp, əzlrigə padixah kildi» — dəp həwər yətküzdi.

Dawutning qoxuni Saulning qoxuni bilən soquxidu

⁸ Əmma Saulning qoxunining sərdari Nərning oqlı Abnər Saulning uqlı Ixboxətni Mahanaimoğa elip berip, ⁹ uni Gileadka, Gəxuriylaroğa, Yizrəəlgə, Əfraitmoğa, Binyaminoğa wə xundakla pütkül Israiloğa padixah kildi. □ ¹⁰ Saulning oqlı Ixboxət padixah boləanda kirik yaxka kirgənidi. U Israilning üstidə ikki yil səltənət kildi. Həlbuki, Yəhuda jəməti Dawutka əgixətti. ¹¹ Dawutning Həbronda Yəhuda jəməti üstidə səltənət kıləan waqti yəttə yil altə ay boldi.■

¹² *Bir küni* Nərning oqlı Abnər Saulning oqlı Ixboxətning adəmliri bilən Mahanaimdin qikip Gibeonoğa bardı. □ ¹³ Xu qaoğda Zəruiyaning oqlı Yoab bilən Dawutning adəmliri qikip ular bilən Gibeondiki kəlning yenida uqraxtı. Ulardın

□ **2:9** «Gəxuriylaroğa» — yaqi «Axurlar (Asuriyəliklər)». «...pütkül Israiloğa padixah kildi» — muxu yərdə «pütkül Israil» əsasən Israilning ximaliy wə xərkiy tərəpliri, yəni on bir kəbilini kərsitidu. Dawut bolsa Yəhuda kəbilisigə padixah boldi. ■ **2:11** 2Sam. 5:5; 1Pad. 2:11 □ **2:12** «Ixboxətning adəmliri» — ibraniy tilida «Ixboxətning hizmətkarlırı» — muxu yərdə xübhışizki, əskərlirini kərsitidu.

bir tərəp kəlning u yekida, yənə bir tərəp kəlning bu yekida olturdi. ¹⁴ Abnər Yoabka: Yigitlər kəpup aldimizda elixip oynisun — dedi. Yoab: Kəpsun — dedi.□

¹⁵ Ular bekilgən san boyiqə Binyamin bilən Saulning oqlı İxboxət tərəptin on ikki kixi wə Dawutning adəmliridin on ikki kixi qikip oturiqə etti. ¹⁶ Ular bir-birining bexini kəmallap tutup hərbi rəqibining bikiqə kiliq bilən sanjixi, həmmisi yikilip öldi. Xuning bilən u yər «Kiliq bislirining etizi» dəp ataldi; u Gibeondidur.□

¹⁷ U kündiki bolqan soquxux intayin əxəddiy boldi; Abnər bilən İsrailning adəmliri Dawutning adəmliri tərpidin məqlup kilindi.

¹⁸ Xu yərdə Zəruiyaning oqulliri Yoab, Abixay wə Asahəl degən üqəylən bar idi. Asahəl huddi daladiki jərəndək qakqan idi. ¹⁹ Asahəl Abnərning kəyidin koqlap yügürdi; Abnərgə əgixip onqə yaqi solqə burulmay tap besip koqlidi. ²⁰ Abnər kəynigə qarap: Sən Asahəlmusən? — dəp soridi. U: — Xundak, mən xu, dəp jawab bərdi.

²¹ Abnər uningə: Ya onqə ya solqə burulup yigitlərnin birigə hujum kilip uning yariqini

□ **2:14 «Yigitlər kəpup aldimizda elixip oynisun»** — əməliyəttə bolsa bu «oyun» əməs, bəlki musabiqə harakteridiki soquxux. İkki tərəptin bəlgiləngən adəmlər otturiqə qikidu, bir tərəp qarxi tərəpnin adimini pütünləy yatquzuwətsə, xu tərəp oqlibə kilqan bolup «oyun» ahirlixidu. Lekin bu kətim bir tərəp enik oqlibə kilmiqan bolqəqqa, «oyun» ahir berip ikki koqunning qong soquxiqə aylandi. □ **2:16 «Kiliq bislirining etizi»** — yaqi «qakmaq taxliri etizi». İbraniy tilida: «Həlqut-Həzzurim».

özüנגgə tartiwaloqin, dedi. Lekin Asahəl uni qoqlaxtin buruluxqa unimidi.

²² Abnər Asahəlgə yənə: Meni əmdi qoqlimay burulup kətkin; mən seni nemə dəp urup yikitkudəkmən? Undaq kilsam akang Yoabning aldida qandaqmu yüzümni kətüröləymən? — dedi. □

²³ Lekin Asahəl yənila qoqlaxtin tohtimidi; xuning bilən Abnər nəzsisining tutquqini uning qorsiqioqa tikiwətti. Nəyzə dümbisini tixip qikti; u xu yərdə yikilip əldi. Xundaq boldiki, Asahəl yikilip əlgən yərgə hazır kelidioqan hərbi kixilər u yərdə tohtap qalidu. □

²⁴ Xuning bilən Yoab bilən Abixay Abnərni qoqlaxti. Kün patqanda ular Gibeonning qeligə mangidioqan yolning boyioqa, Giah yezisining udulidiki Ammah edirliqioqa yetip kəldi; ²⁵ Binyaminlar bolsa Abnərning kəynidə qoxundək səp bolup, bir dəng təpisiqə qikip turdi. ²⁶ Abnər Yoabni qakirip: Kiliq daim adəmlərnəni yəp turuxi kerəkmə? Bu ixlarning aqiwiti pəkət əq-adawəttin ibarət bolidioqanliqini bilməmsən? Sən qaqaqioqə həklərgə: «Kerindaxliringlarni qoqlaxtin tohtanglar» dəp buyrumay turiwerisən?

²⁷ Yoab: Hudaning hayati bilən kəsəm kilimənki, əgər sən muxu səzni kilmioqan bolsang,

□ **2:22 «mən seni nemə dəp urup yikitkudəkmən»** — muxu yərdə «urup yikitix» əltürüxnəni bildüridu. □ **2:23 «Asahəl ... əlgən yərgə hazır kelidioqan hərbi kixilər u yərdə tohtap qalidu»** — demək, Asahəlning hərimiti üqün tohtaydu. Baxqa birhil təjmisə: «Asahəl yikilip əlgən yərgə kəlgən hərbi kixilər u yərdə tohtap qaldi».

kəpçilikning heqбири қериндaxлирини қоқлаxtin ətigəngiqimu yanmaytti — dedi.

²⁸ Buning bilən Yoab kanay qaldi; həmmə *Yəhudalar* xuan tohtidi wə qayta Israilni қоқlimidi, ular bilən qayta jəng қilixmidi.

²⁹ Abnər bilən adəmliri bolsa keqiqə mengip, Arabah tüzlənglikidin қiқip, Iordan dəryasidin ətүp Bitron degən pүtkүl yurtni kezip ətүp, Mahanayimoqa yetip kəldi.

³⁰ Yoab Abnərni қоқlaxtin yenip barliқ adəmlərni jəm қildi. Asahəldin baxqa Dawutning oқulamliridin on tokқuz adəm yok қikti; ³¹ Lekin Dawutning adəmliri Binyaminlardin wə Abnərning adəmliridin üq yüz atmix kixini urup əltүrgənid.

³² Ular Asahəlni elip Bəyt-Ləhəmdə əz atisining қəbrisidə dəpnə қildi; andin Yoab bilən adəmliri keqiqə mengip, tang atқanda Həbronoqa yetip kəldi.

3

¹ Həlbuki, Saulning jəməti bilən Dawutning jəməti ottursidiki jəng uzun waқitқiqə dawamlaxti; Dawutning jəməti baroqanseri күqəydi, lekin Saulning jəməti baroqanseri ajizlaxmaqta idi.

² Həbronda Dawut bir қanqə oқulluқ boldi, uning tunjisi Amnon bolup, Yizrəəllik Ahinoamdin tuқuldi; ■ ³ ikkinqisi Kileab bolup Karməllik Nabalning ayali boluqan

Abigaildin tuo'uldi. Üqinqisi Abxalom idi. U Gəxorning padixahi Talmayning kizi Maakahdin tuo'uloqanidi, ⁴ tetingisi Adoniya bolup Haggittin tuo'uloqan idi. Bəxinqisi Xəfatiya bolup Abitaldin tuo'uloqan idi. ⁵ Altinqisi Yitriam bolup Dawutning ayali Əglaħdin tuo'uldi. Dawutning bu altə oqlining həmmisi Həbronda tuo'uldi.

⁶ Saulning jəməti bilən Dawutning jəməti otturidiki jəng dawamida, Abnər Saulning jəmətidə öz hokukini küqəytti. ⁷ Əmdi Saulning bir kiniziki bar idi; u Ayahning kizi bolup, ismi Rizpah idi. Bir küni Ixboxət Abnərgə: Nemixka atamning keniziki bilən billə boldung? — dedi.■

⁸ Abnər Ixboxətning bu səzligə intayin aqqiklinip mundaq dedi: — «Mən bügünki kündimu atang Saulning jəmətigə, uning uruq-tuo'qanlirio'qə wə dostlirio'qə mehribanlik kərsitip, seni Dawutning kolio'qə tapxurmio'qan tursam, meni Yəhuda'qə təwə bir itining bexidək kərüp, bügün bu hotun üqün meni gunah'qə buyrumaq'qimusən? □ ⁹ Mən Pərwərdigarning Dawutka kəsəm bilən wədə kio'qinidək kilmisam Huda mənki Abnərnəni kattik ursun wə uningdin artuq ursun! □ ¹⁰ — yəni, padixahlı'qəni Saulning jəmətidin yətkəp, Dawutning təhtini Dandin Bəər-Xəba'qı'qə pütkül Israil bilən

■ **3:7** 2Sam. 21:8, 10, 11 □ **3:8** «Saulning ... uruq-tuo'qanlirio'qə...» — ibraniy tilida «Saulning... kərindaxlirio'qə». □ **3:9** «Huda mənki Abnərnəni kattik ursun wə uningdin artuq ursun!» — ibraniy tilida «Huda Abnərnəning bexio'qə mundaq ix qüxürsun yaki tehimu eo'qır ix qüxürsun».

Yəhudaning üstigə tiklimisəm!».

¹¹ Ixboxət Abnərdin qorqup, uningəja jawabən bir eoiz söz kılıxkimu jür'ət kılalmidi.

¹² Abnər bolsa əzi üqün əlqilərnı Dawutning kexioja mangdurup uningəja: Zemin kimningki? Mən bilən əhdə tüzgin, mening qolum sening təriringdə bolup, pütkül İsrailni sanga mayıl kılımən — dedi.

¹³ Dawut jawab berip: — Bolidu, mən sən bilən əhdə kılay. Pəkət birlə ixni tələp kılay; mening keximoja kəlgəndə Saulning kızı Mikəlni elip kəlmisəng, yüzümni kərəlməysən, dedi.

¹⁴ Andin Dawut Ixboxətning kexioja əlqilərnı mangdurup: Mən bir yüz Filistiyning hətniliki bədili bilən alojan ayalım Mikəlni manga qayturup bərgin — dedi. ■

¹⁵ Ixboxət adəm əwətip Mikəlni uning eridin, yəni Laixning oqlı Paltiyəldin elip kəldi. □ ■

¹⁶ Ləkin uning eri Bahurimoqıqə uning kəynidin yioqlıoqan peti əgixip mangdi. Ahir berip Abnər uningəja: — Yenip kətkin, dewidi, u qaytip kətti.

□ **3:10 «Dandin Bəər-Xebaşiqə»** — «Dan» İsrailning əng ximaliy yurtı, «Bəər-Xeba» Yəhudaning əng jənubidiki jay idi.

□ **3:12 «Abnər bolsa əzi üqün əlqilərnı Dawutning kexioja mangdurup uningəja....»** — muxu yərdə «əzi üqün» degənnıng ibraniy tilidə üq hil qüxənqisi bar: — (1) «Abnərnıng əzi üqün» (Ixboxət bilmıgən həlda); (2) «uning üqün» (yəni Ixboxət üqün); (3) «nək məydanda». Biz birinqi təjrimıgə mayılmız.

□ **3:14 «Mən bir yüz Filistiyning hətniliki bədili bilən alojan ayalım Mikəlni manga qayturup bərgin»** — muxu ix toqruluk «1Sam.» 18:20-27ni kərüng. ■ **3:14** 1Sam. 18:25, 27

□ **3:15 «Laixning oqlı Paltiyəl»** — «1Sam.» 25:44də «Laixning oqlı Faltı» yaki «Laixning oqlı Paltı» dəp atilidu.

■ **3:15** 1Sam. 25:44

17 Əmdi Abnər Israilning aqsakallirioqa: Silər burun Dawut üstimizgə padixah bolsun, degən arzu-istəktə boldunglar. 18 Əmdi hazır hərəkət qilinglar; qünki Pərwərdigar Dawut toqrisida: — Kul-bəndəm Dawutning kəli bilən Israil həlqimni Filistiylərnin qolidin, xundakla barlik düxmənlirinin qolidin qutkuzimən, — degənidi.

19 Abnər yənə Binyaminlarning kulikiqimu muxu səzlərnı eytti. Andin Israil bilən Binyaminning pütkül jəmätining arzu-istəklirini Dawutning kulikiqıya eytixka Həbronıya bardı.

20 xundak qilip Abnər yigirmə adəmning həmrahlikida Həbronıya Dawutning kexioqa kəlgəndə Dawut Abnər wə uning adəmlirigə bir ziyapət təyyarlidi. 21 Abnər Dawutka: Mən qozqilip pütkül Israilni oqjam padixahning aldioqa jəm qilay, ular sening bilən əhdə qilixsun, andin sən öz kənglünq halioqanning barliqi üstidin səltənət qilalaydioqan bolisən, dedi. Xuning bilən Dawut Abnərni yoloqa selip qoydi, u aman-esən qaytip kətti.□

Abnər öltürüldü

22 Mana, xu əsnada Dawutning adəmliri bilən Yoab bir yərgə hujum qilip nuroqun olja elip qaytip kəldi. Lekin Abnər xu qaqda Həbronda Dawutning kexida yq idi; qünki Dawutning

□ 3:21 «Mən qozqilip pütkül Israilni oqjam padixahning aldioqa jəm qilay...» — yaki «Mən hazır qikip pütkül Israilni oqjam padixahning aldioqa jəm qilay...» yaki «Mən ornumdin turup oqjam padixahning aldioqa jəm qilay...».

uzitip qoyuxi bilən aman-esən qaytip kətkənidi.

²³ Yoab wə uning bilən bolıqan pütkül koxun yetip kəlgəndə, həlk uningoa: Nərning oqli Abnər padixahning kexioqa kəldi, padixah uni yoloqa selip qoyuxi bilən u aman-esən qaytip kətti — dedi.

²⁴ Andin Yoab padixahning kexioqa berip: Bu sening nemə kılıqining?! Mana, Abnər kexingoa kəptu! Nemixka uni yoloqa selip qoydung? U hazır ketiptu! ²⁵ Sən Nərning oqli Abnərni bilisənıu! Uning kelixi jəzmən seni aldax üqün, sening qıkip-kiridioqan yol-ungni, xundakla barlık ix-paaliyitingni biliwelix üqündür, — dedi.

²⁶ Yoab Dawutning kexidin qıxixi bilən u həwərqılərnı Abnərning kəynidin mangdurdi. Ular uni Sirah qıduqining yenidin yandurup elip kəldi; lekin Dawut bu ixtin bihəwər idi.

²⁷ Abnər Həbronıqa yenip kəlgəndə Yoab uni xəhər kowukıda uqritip, «Sanga dəydiqan məhpiy səzüm bar idi» dəp uni bir qətkə əkilip u yərdə inisi Asahəlning kən kisasini elix üqün qorsikioqa piqak saldi, xuning bilən u öldi.■

²⁸ Keyin, Dawut bu ixni anglap: Mən wə padixahlıkim Pərwərdigarning aldida Nərning oqli Abnərning aqkan keni üqün mənggü bigunaqdurmiz; ²⁹ *uning kənini aqkuzux* gınahı Yoabning bexioqa wə atisining jəmətinıng bexioqa qaynam bolup qüxsun; Yoabning ailisidin aqma yara kesili, yaki mahaw kesili, yaki hasioqa tayanıquqi, kılıqtin əlgüqi yaki ax-

■ 3:27 2Sam. 2:23; 1Pad. 2:5

tülüksizlər öksümisun! — dedi.□

³⁰ Xundak qilip, Abnər Gibeondiki jəngdə ularning inisi Asahəl ni öltürgini üqün, Yoab bilən inisi Abixay uni öltürdi.

³¹ Dawut Yoabka wə uningə əgəxkən barlıq həlkə: Kiyimliringlarni yirtinglar! Bəz kiyim kiyinglar! Abnərnin *meyiti* aldida matəm tutunglar! dedi. Dawut padixah *Abnərnin* jinazisining kəynidin mangdi. ³² Ular Abnərni Həbronda dəpnə qildi, padixah Abnərnin kəbrisining yenida awazini kətürüp yioqlidi; həlkning həmmisimu yioqlaxti. ³³ Padixah Abnər üqün mərsiyə okup:

— «Abnərnin əhməktək əlgini tooqrimu?»

³⁴ Qolliring baqlaqlıq bolmisimu,

Putlurung ixkəllik bolmisimu,

Lekin sən kixilərnin rəzillərnin qolida yikiloqinidək, yikilip əlgənsən!» — dedi.

Xuning bilən həlkning həmmisi uning üqün yənə yioqlaxti. ³⁵ Andin barlıq həlk Dawutning yenioqa kelip, uningə kün patquqə tamak yeyixni ötündi. Əmma Dawut kəsəm iqip: Mən kün patmasta ya nan ya baxka hərəkəndək nərsini tetisam, Huda meni ursun yaki uningdin artuq jazalisun, — dedi.□

³⁶ Barlıq həlk buni baykap, bu ixtin razi boldi; əməliyətə padixah qiloqan hər bir ix barlıq həlkni razi qilatti.

³⁷ Xuning bilən barlıq həlk, xundakla pütkül

□ **3:29 «hasioqa tayanıuqi»** — yaki «qak egirgüqi». □ **3:35 «Huda meni ursun yaki uningdin artuq jazalisun»** — ibraniy tilida «Huda mening bexioqa bundak yaki undak qilsun yaki uningdin tehimu artuq qilsun!».

Israil xu küni Nərning oqli Abnərning ɵltürɵlixining padixahning kɵrsɵtmisi ɵmɵslisini bilip yɵtti. ³⁸ Padixah ɵz hizmɵtkarlırıɵa: Bilɵmsilər? Bɵgɵn Israilda bir sɵrdar, uluɵ bir zat yikildi! □ ³⁹ Gɵrɵ mən Məsih kilinip padixah tiklɵngən bolsammu, mən ajiz bir bɵndimən. Bu adɵmlər, yəni Zəruiyaning oqullirining wəhxiyilikini mən kɵtürɵlmigɵdɵkmən; Pərwərdigar rəzillik kilɵuqining rəzillikini ɵz bexiɵa qaytursun! — dedi.

4

Ixbɵat ɵltürɵlidu

¹ Saulning oqli Abnərning Hɵbronda ɵginini anglıɵanda qoli bɵxixip kɵtti, barlık Israil dɵkkə-dɵkkigə qɵxti.

² Saulning oqlining qɵxunining aldin yürər kismida ikki sɵrdari bolup, birining ismi Baanah, yənə birining ismi Rəkab idi. Ular Binyamin kəbilisidin bolɵan Bəɵrotluk Rimmonning oqulliri idi (qɵnki Bəɵrot Binyamin kəbilisigə təwə hesablinatti; ■ ³ lekin Bəɵrotluklar Gittaimɵa keqip berip u yərdə bu kɵngigə musapirdək yaxawatidu).

⁴ Saulning oqli Yonatanning bir oqli bolup, puti aksak idi. Saul bilən Yonatanning ɵlgənliki tooqruluk həwər Yizrəelgə yɵtkəndə, u bəx

□ **3:38** «Padixah ɵz hizmɵtkarlırıɵa: Bilɵmsilər?...» — ibraniy tilida «Padixah ɵz hizmɵtkarlırıɵa: Bilməmsilər...?».

■ **4:2** Yə. 9:17; 18:25

yaxka kirgən idi. Inik anisi uni elip qaçti; lekin xundak boldiki, u aldirap yügürgəqkə, bala quxup ketip, aqsak bolup qaloqanidi. Uning ismi Məfiboxət idi.■

⁵ Əmdi bir kuni Bəərotloq Rimmonning oqulliri Rəkab bilən Baanaq qingki qux waqtida Ixboxətning öyigə bardı. Ixboxət quxlük uykuda uhlawatqanidi. ⁶ Ular buoqday alimiz degənni bahana qilip, öyining iqqirigə kirip, Ixboxətning qorsiqoqa *piqaq* sanjidi. Andin Rəkab wə Baanaq qeqip kətti ⁷ (ular Ixboxət hujrisida kariwatta yatqinida, öygə kirip, uni öltürgənidi). Ular uning kallisini kesip, andin kallisini elip keqiqə Arabaq tüzlenglikidin mengip ötti. ⁸ Ular Ixboxətning kallisini Həbronqa, Dawutning qexioqa elip berip, padixahqa: Mana, bu janablrining jenini izdigən düxmənliri Saulning oqli Ixboxətning kallisi! Bögün Pərwərdigar oqjam padixahni Saul bilən nəslidin intiqam elixka muyəssər kildi — dedi.

⁹ Dawut Bəərotluk Rimmonning oqulliri Rəkab bilən inisi Baanaqqa: Meni barliq qiyinqiliklardin kutkuzoqan Pərwərdigarning hayati bilən qəsəm qilimənki, ¹⁰ burun birsi Dawutqa hux həwər elip kəldim, dəp oylap, manga: — Mana, Saul öldi, dəp kəlgəndə, mən uni elip Ziklagta öltürüwəttim. Bərhəq, mana bu uning yətküzgən həwirining mukapati boləqanidi! ■ ¹¹ Əmdi mən xundak qiloqan yərdə, rəzil adəmlər öz öyidə orunda yatqan bir həqqaniy kixini öltürgən bolsa, mən nemə qilay?! Uning aqqan qan qərzini

silərninŋ qolunŋlardin elip, silərnin yər yüzidin yokatmamdim? — dedi.

¹² Dawut oʻqulamlirioʻqa buyruq qiliwidi, ular bularni kətl qildi. Ularning qol-putlirini kesip, ularni Həbrondiki kəlninŋ yenida esip qoydi; lekin ular Ixboxətning bexini elip Həbronda Abnərninŋ qəbrisi dəpnə qildi. □ ■

5

Dawut Israiloʻqa padixah, boluxqa məsih, qilinidu

1Tar. 11:1-9; 14:1-17

¹ Andin keyin Israilning barlik qəbililiri Həbron oʻqa Dawutning qəxi oʻqa kelip: Qarisila, biz əzlidirning ət-səngəkliridurmiz! ² Burun Saul bizning üstimizdə səltənət qil oʻqandimu Israil həlki gə jənggə qikip-kirixkə yolbaxqi bol oʻqan əzli ri idila; Pərwərdigar siligə: Sən Mening həlkim Israilning padiqisi bolup, ularni baqisən, Israilning əmiri bolisən, degənidi — dedi. □ ■

³ Xuning bilən Israilning həmmə aqsakalliri Həbron oʻqa padixahning qəxi oʻqa kəldi; Dawut

---

□ **4:12 «Rəkab bilən Baana hning qol-putlirini kesip, ularni Həbrondiki kəlninŋ yenida esip qoydi»** — «ularni» bəlkim Rəkab bilən Baana hning qol-putlirinila əməs, bəlkı jəsətlirini kərsitixi mumkin. ■ **4:12** 2Sam. 3:32 □ **5:2 «Israil həlki gə jənggə qikip-kirixkə yolbaxqi bol oʻqan əzli ri idila»** — ibraniy tilida «Israilning qikixida həm kirixidə ular oʻqa baxli oʻqı idila» degənlik bilən ipadilinidu; muxu ibarə Israilning barlik paaliyətlerinimu kərsitixi mumkin. ■ **5:2** 2Sam. 7:7; Zəb. 78:70-72

padixah Ҳебронда, Пәрвәрдигарнинг алдида улар билән әһдә түзүпти. Андин улар Давутни Исраилоға padixah болухқа мәсиһ қилди.

⁴ Давут padixah болоғанда ottuz yaxқа киргән болуп, қирік yil сәлтәнәт қилди. ⁵ U Ҳебронда Yәһуданинг үстидә yәттә yil altә ay сәлтәнәт қилип, Yерусалемда пүткүл Исраил билән Yәһуданинг үстидә ottuz üq yil сәлтәнәт қилди.■

⁶ Padixah өз adәmliri билән Yерусалемоға қикіп, xu zeminda тuroғan Yәbusiylar билән jәng қилоғили bardi. Ular Давутқа: Sән bu yәrgә kirәlmәysән, bәlki һәтта korlar билән aқsaқlar seni qekindüridu! — dedi. Qünki ular: «Давут bu yәrgә қәт'iy kirәlmәydu», дәp oylaytti. □

⁷ Lekin Давут Zion қороғинини алди (bu yәр Давутning xәһiri дәp atilidu).□

⁸ Давут u күни: Kimki Yәbusiylarni uray desә sünggүq билән қикіxi kerәk, andin u Давут қinқinidin еq kәridioғan bu kor, aқsaқlar билән *һesablixelaydu*, dedi. Xuning билән «Қorlar ya aқsaқlar өygә kirmisun» дәydiioғan maқal pәyda

---

■ 5:5 2Sam. 2:11; 1Pad. 2:11; 1Tar. 3:4 □ 5:6 «**bәlki һәтта korlar билән aқsaқlar seni qekindüridu! — dedi. Qünki ular: «Давут bu yәrgә қәт'iy kirәlmәydu», дәp oylaytti**» — bu ikki jümlining baxқа birhil tәrjimisi: — «bәlki sән korlar билән aқsaқlarni һәydiwәtmisәng, bu yәrgә kirәlmәysән, — dedi, Давутни һәrgiz bu yәrgә kirmәydu, дәp oylatti». □ 5:7 «**Zion қороғинини**» — «Zion» Yерусалемning iqidiki egizlik болуп, xu yәrgә daim қoroғan selinip turatti. Keyin ibadәthanimu Zionda қuruloғan. Keyin «Zion» degән isim бәzidә пүткүл Yерусалем xәһirigimu wә бәzidә Исраилning өзигimu wәkillik болoғan.

boldi. □ ■

⁹ Xundak qilip Dawut qoroqanda turdi wə u yərnı «Dawutning xəhiri» dəp atidi. Dawut xəhərning ətrapiqə Millodin tartip iq tərəpkıqə imarət saldı. □ ¹⁰ Dawut barqanseri kudrət tapti; samawiy qoxunlarning Sərdari bolqan Huda Pərwərdigar uning bilən billə idi.

¹¹ Turning padixahı Hıram Dawutning kexioqə əqlilərnı əwətti wə ular bilən qoxup, kedir yaoqəqliri, yaoqəqqilar wə taxqılarnı əwətti; ular Dawut üqün bir orda yasap bərdi. ¹² Dawut Pərwərdigarning əzini Israiloqə padixah tıkləp, əz həlki Israil üqün əzining padixahlikini gülləndürgənlikini bilip yətti.

¹³ Dawut Həbrondin kəlgəndin keyin Yerusalemdin yənə ayallarnı wə kenizəklərnı aldı; xuning bilən Dawutqə yənə kəp oqul-qızlar tuquldi. ■

□ **5:8 «Kimki Yəbusiylarnı uray desə, sünggüq bilən qıxixi kerək»** — bu sirlıq səzning mənisi pəkət yekında arheologlar təkxürüp tapqan tarihiy izlardin eniklandı. Əslidə Yerusalem xəhirining astida məhpiy bir su yoli bar idi; xəhərdə bu su yolioqə tutixidioqan tik bir kuduk bar idi. Dawutning adəmliri xu kuduktin yamixip qıqqan bolsa kerək. **«korlar ya aqsaklar öygə kirmisun»** — bu səzning mənisi bəlkim (1) həqkəndəq butpərəs adəmlərnıng (məsilən, Yəbusiylarnıng) padixahning ordisiqə kirixigə ruhsət yoq; (2) Dawut Yəbusiylar tayanqan hərəkəndəq butlar («kor wə aqsaklar»)ni hərgiz öyigə kirixkə ruhsət qılmaytti (demək, butlar «kor», «aqsak»lardək həqnəmə qılalmaydu). Bu səz korlar wə aqsaklarnıng əzlrini kərsətməydu, qünki keyin aqsak bolqan Məfiboxət hərəküni Dawut bilən həmdastihan olturatti. ■ **5:8** 1Tar. 11:6

□ **5:9 «Millodin tartip iq tərəpkıqə imarət saldı»** — «Millo»: «pələmpəylik yər» degən mənidə boluxı mumkin. ■ **5:13** 1Tar. 3:9; 14:3-7

14 Yerusalemda uningdin tuoquloqanlarning isimliri mana mundaq idi: Xammua, Xobab, Natan, Sulayman, ¹⁵ Ibhar, Elixua, Nəfəg, Yafiya, ¹⁶ Elixama, Eliada wə Elifələt.

Filistiya bilən jəng qilix

17 Filistiyələr Dawutning Israiloqa padixah boluxqa məsihlənginini angliqanda, ular həmmisi Dawutni tutqili qikti, Dawut buni anglapla, qorqanqa qüxti.

18 Filistiyələr kelip «Rəfayim jiloqisi»da yeyilip turdi; □ ¹⁹ Dawut Pərwərdigardin yol sorap: Filistiyərgə qarxi atlinaymu? Ularni qolumaqa tapxurarsənmü? — dedi. Pərwərdigar Dawutqa: Qikkin! Qünki, Mən Filistiyəlni jəzmən qolungoqa tapxurimən — dedi.

²⁰ U wakitta Dawut Baal-Pərazimoqa bardı. U yərdə Dawut ularni tarmar kıldı. U: — «Pərwərdigar mening aldimda düxmənlirim üstigə huddi kəlkün yarni elip kətkəndək bəsüp kirdi» — dedi. Xuning bilən u yərnı «Baal-Pərazim» dəp atıdı. □ ■ ²¹ Filistiyələr u yərdə öz məbudlirini taxlap kətti; Dawut bilən adəmliri ularni elip kətti.

²² Əmdi Filistiyələr yənə qikip «Rəfayim jiloqisi»da yeyilip turdi.

²³ Dawut Pərwərdigardin yol sorıdı. Pərwərdigar: Sən u yərgə qikmay, bəlki

---

□ **5:18 «Rəfayim jiloqisi»** — Yerusalemoqa yekin, Hinnom jiloqisining jənubiy tərıpıdə. □ **5:20 «Baal-pərazim»** — «bəsüp qikquqılarnıng Rəbbi» degən mənıdə. ■ **5:20** Yəx. 28:21

ularning kəynidin aylinip ətüp üjmə dərəhlikining udulidin hujum qiləqin — dedi, □

²⁴ Xundəq boliduki, sən üjmə dərəhlikining üstidin ayaq tiwixini anglixing bilənla dərhal atlan; qünki xu tapta Pərwərdigar Filistiylərnin qoxuniqə hujumqə qiqқан bolidu, — dedi.

²⁵ Dawut Pərwərdigarning uningqə əmr qiləqinidək kilip, Filistiylərnə Gibeondin Gəzərgiqə qoqlap kirdi. □

6

Dawut əhdə sanduqini Yerusalemqə əkilidu

1Tar. 13:1-14; 15:25-29; 16:1-3

¹ Dawut Israilning arisidin barliq sərhil adəmlərnə yiqiwidi, bular ottuz ming qiqti.

² Andin Dawut wə uningqə əgəxkənlərnin həmmisi Hudaning əhdə sanduqini yətkəp kelix üçün Yəhudadiki Baalahqə qiqti; sanduq *mukəddəs* nam bilən, yəni kerublarning otturisida olturoquqi samawiy qoxunlarning Sərdari boləqan Pərwərdigarning nami bilən ataləqanidi. □ ³ Ular Hudaning əhdə sanduqini dəngdə olturuxluq Abinadabning əyidə yengi bir hərwiqə selip, uni xu yərdin elip qiqti. Abinadabning oqulliri Uzzah bilən Ahiyo u

□ **5:23 «üjmə dərəhliri»** — bu bizning kiyasimiz. Ibraniy tilida «yiqliqquqi dərəhlər». Zadi qaysi dərəh ikənliki bizgə naməlum. Baxқа bir kiyas «hinə dərəhliri». □ **5:25 «Gibeondin»** — yaki «Gebadin». □ **6:2 «Yəhudadiki Baalah»** — (yaki «Baalah-Yəhudaqə») — baxқа ismi «Kiriati-Yearim» («1Sam.» 7:2, «1Tar.» 13:6ni kəring).

yengi harwini haydidi. ■ 4 Ular harwini Hudaning ahda sanduqi bilan dengda olturuxluk Abinadabning eyidin elip qikti; Ahiyo ahda sanduqining aldida mangdi. 5 Dawut bilan putkul Israil jamatidikilar Pərwərdigarning aldida təntənə kilip küy oqup qiltar, təmbur, dap, daqa-dumbak wə qanglar qelip ussul oynidi.□

6 Lekin ular Nakonning haminioqa kəlgəndə, kalilar aldioqa müdürəp kətkənlikü üqün, Uzzaḥ qolini sozup Hudaning ahda sanduqini tutiwaldi.

7 Pərwərdigarning oʻezipi Uzzaḥqa koʻzoqaldi; u hata kiloini üqün, uni Huda xu yərdə urdi. Xuning bilan Uzzaḥ Hudaning ahda sanduqining yenioqa yikilip öldi.

8 Lekin Dawut bolsa Pərwərdigarning Uzzaḥning tenini bəskənlikigə aqqiklandi wə u yərnü «Pərez-Uzzaḥ» dəp atidi; u yər bügünki künigiqə xundaq atilidu. □ 9 U küni Dawut Pərwərdigardin qorkup: Pərwərdigarning ahda sanduqini özümningkigə kaysi yol bilan əkelərmən? — dedi.

10 Xuning üqün Dawut Pərwərdigarning ahda sanduqini «Dawut xəhiri»gə, əziningkigə yetkəxni halimidi; Dawut uni elip berip, Gatlik Obəd-Edomning eyidə kaldurdi.

11 Pərwərdigarning ahda sanduqi Gatlik Obəd-Edomning eyidə üq ay turdi; Pərwərdigar Obəd-Edom wə uning putkul eyidikilərnü bərikətlidi.

■ 6:3 1Sam. 6:7, 8; 7:1, 2 □ 6:5 «təntənə kilip küy oqup... » — yaki «hərhil arqa yaoqqliridin yasaloqan sazlarü qelip...». «daqa-dumbak» — yaki «xakildak(lar)». □ 6:8 «Pərez-Uzzaḥ» — «Uzzaḥqa bəsüp kirix» degən mənida.

12 Dawut padixahqa: — «Pərwərdigar Өz əhdə sanduqi wəjidin Obəd-Edom wə uning barini bərikətlidi» dəp eytildi. Xunga Dawut Hudaning əhdə sanduqini Obəd-Edomning əyidin elip qikip, huxluk bilən Dawutning xəhriyə elip kəldi. □

13 Pərwərdigarning sanduqini kətürgənlər altə kədəm mengip, xundak boldiki, u bir buka bilən bir bordak mozayni qurbanlik kildi. □ 14 Dawut bolsa kanap əfodni kiyip Pərwərdigarning aldidə küqining bariyə ussul oynaytti; □ 15 Dawut bilən Israilning pütkül jəməti təntənə kilip warkirixip, kanay qelixip Pərwərdigarning əhdə sanduqini elip qikiwatatti.

16 Pərwərdigarning əhdə sanduqi Dawutning xəhriyə elip kirilginidə, Saulning kizi Mikəl derizidin qarap, Dawut padixahning səkrəp Pərwərdigarning aldidə ussul oynawatkanlikini kərüp, uni öz kənglidə mənsitmidi.

17 Ular Pərwərdigarning əhdə sanduqini elip kirip, Dawut uning üqün tiktürgən qedirning

---

□ **6:12 «Pərwərdigar Өz əhdə sanduqi wəjidin...»** — ibraniy tilida «Pərwərdigar Hudaning əhdə sanduqi wəjidin...».

□ **6:13 «Pərwərdigarning sanduqini kətürgənlər altə kədəm mengip, xundak boldiki, u bir buka bilən bir bordak mozayni qurbanlik kildi»** — «altə kədəm» bizningqə bu dəslepki altə kədəmni kərsitidu. Baxka birhil tərjimisi «Ular hər altə kədəm mangoşanda, bir qetim buka wə bordak mozay qurbanlik kildi». Lekin undak bolsa, ilgərləx bək asta bolatti!

□ **6:14 «Dawut bolsa kanap əfodni kiyip...»** — «əfod» adətə pəkət kaşınlar kiyidiqan jilitkidək kışka bir kəynək idi. Bizning «təbirlər»imizni kərüng. Dawutning əfodni kiyixi bəlkim ussul oynaxqa azadə bolux üqün idi (14-ayətni kərüng).

ottursida qoydi. Andin Dawut Pərwərdigarning aldida keydurmə qurbanlik bilən inaklik qurbanliklərini sundi.

¹⁸ Dawut keydurmə qurbanlik bilən inaklik qurbanliklərini kəltürüp bolup, halayikqa samawiy qoxunlarning Sərdari boləan Pərwərdigarning namida bəht-bərikət tilidi.

¹⁹ U pütkül Israil jamaitigə, ər bilən ayallarning hər birigə birdin qoturmaq, birdin horma poxkili wə birdin üzüm poxkilini təqsim kilip bərdi. Andin həlkning hər biri öz öyigə yenip kətti.□

²⁰ Dawut öz ailisidikilərnə mubarəkləx üçün yenip kəlgəndə, Saulning kizi Mikəl uning aldioqa qikip: Būgün Israilning padixahı əzini xunqə xərəplik kərsəttimu, kəndək? U huddi pəs bir adəmning nomussizlaqə əzini yalingaqliqiniyoqa ohxax, hizmətkarlırining dedəklirining kəz aldida əzini yalingaqlidi!□

²¹ Dawut Mikəloqa: Undək *xadlanənim* Pərwərdigar aldida idi. U atang wə uning pütkül jəmətini ərüp, menə Pərwərdigarning həlkə boləan Israil üstigə baxlamqə kilip tiklidi. Xunga mən Pərwərdigarning aldida ussul oynaymən! ²² Əməliyəttə mən özümni tehimu ərziməs kilip, öz nəzirimdə özüm

□ **6:19 «birdin horma poxkili»** — yaki «bir yutum xarab» yaki «bir parqə gəx». □ **6:20 «...öz ailisidikilərnə mubarəkləx üçün...»** — «mubarəkləx» muxu yərdə

«bəht-bərikət tiləx»ni öz iqigə alidu. **«Būgün Israilning padixahı ... hizmətkarlırining dedəklirining kəz aldida əzini yalingaqlidi!»** — «əzini yalingaqlidi» degən gəp ərkinrək ussul oynaxqə Dawutning «əfod»ni kiygənlikini kərsitidu.

təwən boluxka razimən. Lekin sən eytkən u dedəklərning nəziridə bolsa, hərmətkə sazawər bolimən — dedi.

²³ Saulning kızı Mikal bolsa, əlidioqan künigiqə bala tuoqmidi.

7

Pərwərdigarning Dawutka kıloqan uluoq wədiliri

1Tar. 17:1-5

¹ Padixah öz ordısında turatti, Pərwərdigar uningə ətrapidiki barlıq düxmənliridin aram bərgəndin keyin, ² padixah Natan pəyoqəmbərgə: Mana kərə, mən kedir yaqıqıdın yasaləqan əydə olturimən, lekin Hudaning əhdə sanduqi bir qidirning iqidə turuwatidu — dedi. □

³ Natan padixahka jawap berip: Kənglüngdə nemə oyliqining bolsa, xuni kıləqin; qünki Pərwərdigar sening bilən billidur — dedi.

⁴ Lekin keqidə xundak boldiki, Pərwərdigarning səzi Natanoqə kelip mundak deyildi: ⁵ — Berip kulum Dawutka degin: «Pərwərdigar: — «Sən dərwəkə Manga turidioqanoqə oy salmaqqimusən?» — dəydu. □ ⁶ — «Mən Israillarni Misirdin qıkarəqəndin tartip, bu künigiqə bir əydə olturmidim, bəlki bir qedirni

□ **7:2 «Hudaning əhdə sanduqi bir qidirning iqidə turuwatidu»** — muxu yərdə «qedirning iqidə» ibraniy tilida «pərdilər iqidə» degən söz bilən ipadilinidu. □ **7:5 «kulum Dawut»** — «kul» degən uqum toqruluk «təbirlər»imizni kərüng.

makan kilip, kezip yürdüm. ⁷ Mən Özüm barlıq Israillar bilən yürgən həmmə yərlərdə, həlkim Israilni padiqi bolup bekixka əmr kılqanlaroqa, yəni Israilning hərқandak kəbilisining bir *yetəqisigə*: Nemixka Manga kedir yaqoqtin bir öy yasimaysilər? — dəp bakқанmu? □ ⁸ Əmdi qulum Dawutka mundak degin: — Samawiy qoxunlarning Sərdari bolqan Pərwərdigar: — Seni həlkim Israiloqa baxlamqi kilip tikləx üqün seni yaylaqlardin, koy bekixtin elip kəldim, — dəydu, ⁹ — wə məyli kəyərgə barmioqin, Mən haman sening bilən billə boldum wə sening aldingdin barlıq düxmənliringni yokitip kəldim; yər yüzidiki uluqlar nam-xəhrətkə igə bolqandək seni uluq nam-xəhrətkə sazawər kildim. ■ ¹⁰⁻¹¹ Mən həlkim bolqan Israiloqa bir jayni bekitip, ularni xu yərdə tikip əstürimən; xuning bilən ular öz zeminida turidioqan, parakəndiqilikke uqrimaydioqan bolidu. Rəzillər dəsləptidikidək, xundakla Mən həlkim Israil üstigə həkümranlik kılixka hakimlarni təyinligən künlərdikidək, ularoqa qaytidin zulum salmaydu. Mən hazır sanga həmmə düxmənliringdin aram bərdim. Əmdi Mənki Pərwərdigar sanga xuni eytip qoyayki, Mən sening üqün bir öyni qurup berimən!» — dəydu. □

□ **7:7 «Israilning hərқandak kəbilisining bir yetəqisi...»**

— «1Tar.» 17:6də «Israilning hərқandak yetəqci hakimi» deyilidu. ■ **7:9** 2Sam. 8:6,14 □ **7:10-11 «Mən sening üqün bir öy qurup berimən»** — Dawut əsli Huda üqün bir öy qurmaqci bolqan, lekin Huda Dawutka: Sanga bir öy (ailə, jəmət, sulalə degən mənida) qurup berimən» dəp jawab beridu.

12 «Künliring toxup, ata-bowiliring bilən *өлümdə* uhliqiningda, Mən öz puxtingdin boləqan nəslingni sening ornungda turoquzup, padixahlikini məzmut kilimən. □ ■ 13 Mening namim üqün bir əyni yasioquqi u bolidu, wə Mən uning padixahlik təhtini əbədgiqə mustəhkəm kilimən. ■ 14 Mən uningəqa ata bolimən, u Manga oqul bolidu. Əgər u kəbihlik kilsa, uningəqa insanlarning tayiqi bilən wə adəm balilirining sawaq-dumbalaxliri bilən tərbiyə berimən. □ ■ 15 Əmma Mən sening aldingda erüwətkən Sauldin mehır-xəpkitimni juda kiləqinimdək, uningdin mehır-xəpkitimni juda kilmaymən. 16 Xuning bilən sening əyüqg wə sening padixahliqing aldingda həmixə məzmut kilinidu; təhting əbədgiqə məzmut turoquzulidu».□

17 Natan bu barliq səzlər wə barliq wəhiyni heqnemə qaldurmay, Dawutqa eytip bərđi.

18 Andin Dawut padixah kirip, Pərwərdigarning aldida olturup mundaq dedi: «I, Rəb Pərwərdigar, mən zadi kim idim, mening

---

□ 7:12 «Mən öz puxtingdin boləqan nəslingni sening ornungda turoquzup, ...» — muxu yərdə «puxtingdin» — ibraniy tilida «iq-baoqingdin». ■ 7:12 1Pad. 8:20 ■ 7:13 1Pad. 5:19; 6:12; 1Tar. 22:10 □ 7:14 «uningəqa insanlarning tayiqi bilən wə adəm balilirining sawaq-dumbalaxliri bilən tərbiyə berimən» — demək, Dawutning əwladliridin boləqan padixahlar gunah kilsa, Huda ularəqa insaniy wasitə (bəlkim düxməning wasitisi) bilən tərbiyə beridu. ■ 7:14 Zəb. 89:26-27, 31; Ibr. 1:5 □ 7:16 «...sening əyüqg wə sening padixahliqing aldingda həmixə məzmut kilinidu» — yaki «...sening əyüqg wə sening padixahliqing aldimda həmixə məzmut kilinidu».

öyüm nemə idi, Sən meni muxu dərjigə kəturgüdək? ¹⁹ Ləkin, i Rəb Pərwərdigar, *mening bu mərtiwəm* Səning nəziringdə kiqikkinə bir ix həsabləndi; qünki Sən mən kəlunqning öyining yirəq kəlgüsi toqruluk səzlidinq; bu həmmilə adəmgə daim bolidiqan ixmu, i, Rəb Pərwərdigar? □ ²⁰ Əmdi Dawut Səngə yənə nemə desun? Sən Öz kəlunqni tonuysən, i, Rəb Pərwərdigar! ²¹ Sən səz-wədəng wəjidin, Öz kənglünqdikigə əsasən bu uluq ixning həmmisini kəlunq bilsun dəp bekitip kəlqansən. ²² Xungə Sən uluqsən, i Pərwərdigar; kələklirimiz bərlək əngliqinidək, Səning təngdixing yəq, Səndin bəxkə həqkəndək iləh yəqtur.■

²³ Həlqing İsrəildək yənə bəxkə bir əl bərmu, ular jəhəndə ələhidə turidu? — Qünki *Sən* Huda ularni Misirdin kətquzup Əzünqgə həs bir həlk kəlix üqün, xundəklə nəm-xəhrətkə igə bolux üqün, Əzünq bərdinq; Sən Əzünq üqün Misirdin, əllərdin wə ularning iləhliridin kətquzup qikqan həlqing əldidə zəmining üqün

---

□ **7:19** «*mening bu mərtiwəm Səning nəziringdə kiqikkinə bir ix həsabləndi*» — demək, «Sən (əlləqəqan) meni muxu (yukiri) dərjigə kəturgənəkənsən...» dəgən səz (18-əyətəni kərüng) uning pədxəh boləqlənləqini kərsitidu. Ləkin Huda bu imtiyazdin yənə kəp imtiyazlarni qəxup bərməkqi. 9-16-əyətlərnəni kəyrtidin kərüng. ■ **7:22** Qən. 3:24; 4:35; 32:39; 1Sam. 2:2; Zəb. 86:8; Yəx. 45:5, 18, 22; Mar. 12:29, 32

uluq wə dəhxətlik ixlarni kilding. □ ■ 24 Sən həlking Israilni Özüng üqün əbədgiqə bir həlk boluxka bekitting; Sən, i Pərwərdigar, ularning Hudasi boldung.

25 Əmdi hazır, i Pərwərdigar Huda, Öz kulung wə uning öyi toqrisida eytkan wədənggə əbədgiqə məzmut əməl kiləyin; Sən degənliring boyiqə ixni ada kiləysən! 26 Sening naming əbədgiqə uluqlinip: — Samawiy qoxunlarning Sərdari boləqan Pərwərdigar Israilning üstidə turidəqan Hudadur, dəp eytilsun, xundakla Öz kulungning öy-sulalisi sening aldingda məzmut turəqzulsun.

27 Qünki Sən, i samawiy qoxunlarning Sərdari boləqan Pərwərdigar, Israilning Hudasi Öz kulungəqə: Mən sanga bir öy-sulalə kurup berimən, dəp wəhiy kilding; xunga kulung bu duani sening aldingda kilixka jür'ət kildi.

28 Əmdi sən, i Rəb Pərwərdigar, birdinbir Hudadursən, Sening səzliring həkikəttur wə Sən bu bəht-iltipatni Öz kulungəqə wədə kilding; ■ 29 xunga kulungning öy-jəmətini Sening aldingda mənggü turuxka nesip kilip bərikətligəysən; qünki Sən, i Rəb Pərwərdigar, buni wədə kiləqansən; bu bəht-iltipating

□ 7:23 «**ularni... kutquzup Özüggə has bir həlk kilix üqün, xundakla nam-xəhrətkə igə bolux üqün, özüng barding**» — tekistning enik mənisi xuki, Israilni Misirdin kutquzux üqün Huda Əzi xəhsən Misiroqə barəqan. «**...ularni... əllərdin wə ularning ilahliridin kutquzup qikqan**» — muxu ibarə bəlkim Hudaning Israil aldida Pələstin zeminida turuwatqan butpərəs əllərnə qoşliwetixini kərsitixi mumkin.

■ 7:23 Qan. 4:7, 34; 10:21; 33:29; Zəb. 147:19-20 ■ 7:28 Yh. 17:17

bilən Öz qulungning öy-jəmæti æbædgiqæ bæht-iltipatkæ nesip bolidu».

8

Dawut ætrapidiki ællærni øzigæ bekindüridu

1Tar. 18:1-14

¹ Bu ixlardin keyin xundak boldiki, Dawut Filistiyælgæ hujum kilip, ularni boysundurdi. Xundak kilip, Dawut Filistiyælning qolidin mærkiziy xæhærning hokukini aldi. □

² U hæm Moabiylarqæ hujum kilip, ularnimu mæqlup kildi. U ularni yærgæ yatquzup, tana bilən ølgæp, ikki tana kælgænlærni øltürdi, bir tana kælgænlærni tirik qaldurdi. Moabiylar bolsa Dawutqæ bekinip, uningqæ selik tapxurdi.

³ Andin Zobahning padixahi Ræhobning oqli Hadad'ezær æfrat dæryasioqæ qikip, xu yærdiki hakimiyætni øzigæ qaytidin tartiwalmæqqi bolqanda, Dawut uningqæ hujum kilip, mæqlup kildi. ⁴Dawut uning qoxunidin bir ming yættæ yüz atlik æskærni wæ yigirmæ ming piyadæ æskærni øsir kildi; Dawut harwa atlirining piyini kæstürdi, lekin øzigæ yüz harwilik atni qaldurup qoydi. □ ■

⁵ Dæmæxktiki Suriylær Zobahning padixahi Hadad'ezærgæ yardæm berix üqün qikti, lekin Dawut Suriylærdin yigirmæ ikki ming adæmni

□ **8:1** «...mærkiziy xæhærning hokukini aldi» — yaki «Mættæg-Ammaq xæhirini aldi». □ **8:4** «bir ming yættæ yüz atlik æskær» — yaki «bir ming yættæ yüz jæng harwisi». ■ **8:4** 1Tar. 18:4

öltürdi. □ ⁶ Andin Dawut birnəqqə bargah əskərlərni Dəməxktiki Suriylərning zeminida turəuzdi; xuning bilən Suriylər Dawutka bekinip uningə selik tapxurdi. Dawut kəyərgə barsa, Pərwərdigar uningə nusrət berətti. □

⁷ Dawut Hədad'ezərning oqlamlirioğa təminlənğan altun kəlkanni tartiwelip, Yerusalemoğa kəltürdi ⁸ wə Hədad'ezərning xəhərliri boləğan Bitah bilən Birotay xəhərliridinmu intayin kəp misni kəloğa qūxürdi. □

⁹ Hamatning padixahı Toy Dawutning Hədad'ezərning pütün kəoxunini məqlup kəloqinini anglap, ¹⁰ əz oqlı Yoramni Dawutning həlini soraxka wə Dawutning Hədad'ezər bilən jəng kəlip uni məqlup kəloqinioğa uni təbrikləxkə əwətti. Qünki Hədad'ezər daim Toy bilən jəng kəlip kəliwatatti. Yoram bolsa kümüx, altun wə mis kaqa-buyumlarni elip kəldi. □ ¹¹⁻¹² Dawut padixah muxularni wə əzi bekinduroğan həmmə əllərdin, jümlidin Suriylərdin, Moabiylardin, Ammoniylardin, Filistiylərdin wə Amaləklərdin olja aləğan altun-kümüxlərni Pərwərdigarəğa atap beoqlıdidi. Bular Zobağning padixahı Rəhəbning oqlı Hədad'ezərdin aləğan oljini əz

---

□ **8:5** «**Dəməxktiki Suriylər**» — yəni «Dəməxktiki Suriyeliklər». □ **8:6** «**Suriylər**» — yaki «Aramiylar». Həzirki Suriyedikilər ulardin, yəni Aramiylardin qıqқан. □ **8:8** «**Bitah**» — yaki «Tebağ» — «1Tar.» 18:8ni kərüng. □ **8:10** «**Toy ... əz oqlı Yoramni ... təbrikləxkə əwətti**» — «1Tar.» 18:10də «Yoram» «Hadoram» degən baxka bir isim bilən atilidu.

iqigə alidu. □

¹³ Dawut Suriylərnı məqlup kılıp, yəni on səkkiz ming adəmnı «Xor wadısı»da ɵltüröp yanqanda, unıng nam-dangkı helı qıkkanıdı.

■ ¹⁴ U Edomda əskər bargahlırını turquzdı; pütün Edomda bargahlarnı kurdı. Xuning bilən Edomiylarınıng həmmısı Dawutka bekindı. Dawut kəyergə barsa, Pərwərdıgar unıngqa nusrət berətti.

¹⁵ Dawut pütkül İsrail üstıgə səltənət kıldı; u pütkül həlkını sorap, adil həkümlər qıqırıp adalət yürgüzətti.

Orda əməldarlırı

2Sam. 20:23-26; 1Tar. 18:15-17

¹⁶ Zəruiyanıng oqlı Yoab qoxunıng sərdarı boldı; Ahıludnıng oqlı Yəhoxafat mirza boldı;

¹⁷ Ahıtubnıng oqlı Zadok bilən Abiyatarnıng oqlı Ahımələk kahın boldı; Seraya diwan begı boldı. ¹⁸ Yəhoyadanıng oqlı Binaya Kərətiylər bilən Pələtiylərning yolbaxqısı boldı; Dawutnıng oqullırımı kahın boldı. □

□ **8:11-12 «Suriylərdin»** — yaki «Edomlardın» — 14-ayətnı wə «1Tar.» 18:11ni kərüng. ■ **8:13 Zəb. 60:1-4** □ **8:18**

«Kərətiylər bilən Pələtiylər» — bəlkim Dawutka alahıdə muhapızətgilər yaki alahıdə zərbıdar əskərlər bolqan boluxı mumkin idi. **«Dawutnıng oqullırımı kahın boldı»** — muxu yərdə «kahın» bəlkim (1) ularnıng Hudanıng ibadıtıdə adəttiki kahınlardın baxka alahıdə wəzipilırı barlıqını; (2) həkimiyəttə birhil wəzirlikini kərsitixı mumkin («1Tar.» 18:17nimu kərüng).

9

Məfiboxətka xəpəkət kərsitix

¹ Dawut: Saulning əyidin tirik qalğan birərsi barmikin, bar bolsa mən Yonatanning hərmitidə uningə xapaət kərsitəy? — dedi.

² Əmdi Saulning ailisidiki Ziba degən bir hizmətkar qalğanidi. Ular uni Dawutning kəxiqə qakirdi. Kəlgəndə, padixah uningdin: Sən Zibamu? dəp soridi. U: Pəkir mən xu! — dedi.■

³ Padixah: Saulning ailisidin birərsi tirik qaldimu? Mən uningə Hudaning xapaitini kərsitəy dəwatimən, — dedi. Ziba padixahqa: Yonatanning bir oqli tirik qaldi; uning ikki puti aqsaydu — dedi.□ ■

⁴ Padixah uningdin: U kəyərdə, dəp soridi. Ziba padixahqa: U Lo-Dibarda, Ammiəlning oqli Makirning əyidə turidu — dedi.

⁵ Xunga Dawut padixah kixi əwətip uni Lo-Dibardin, Ammiəlning oqli Makirning əyidin elip kəldi.

⁶ Saulning nəwrisi, Yonatanning oqli Məfiboxət Dawutning aldiqə kəlgəndə, yüzini yərgə yikip, təzim kildi. Dawut: Sən Məfiboxətmu? — dəp qakiriwidi, u: Pəkir xu! — dəp jawap qayturdi.

■ 9:2 2Sam. 16:1-4; 19:17 □ 9:3 «Yonatanning bir oqli tirik qaldi; uning ikki puti aqsaydu» — Zibaning bu səzni deyixi, bəlkim, Dawutning Saulning jəmətidikilərnə izdəxtiki məksiti əz təhtigə heqkandaq təhdit bolmasliqi üqün, ularni yokitix, dəp oylisa kerək; xunga u Məfiboxətne aqsak dəydu — aqsak bir adəm təhtkə heqkandaq təhdit bolmaydu, əlwəttə.

■ 9:3 2Sam. 4:4

⁷ Dawut uningoa: Qorqmioqin, atang Yonatan üqün, sanga xapaät kilmay qalmaymən; bowang Saulning hëmmə yər-zeminlirini sanga qayturup berəy, sən həmixə mening dastihinimdin oqizalinisən — dedi. □

⁸ Məfiboxət təzim kilip: Qulung nemə idi, məndək bir əlük it aliyliri kədirligüdək nemə idim? — dedi.

⁹ Andin padixah Saulning hizmətkari Zibani qakirip uningoa: Saulning wə pütkül ailisining hëmmə təəllukatini mana mən oqoqangning oqlining kolioqa bərdim. ¹⁰ Sən bilən oqulliring wə hizmətkarliring uning üqün xu zeminda terikqilik kilip, qikқан məhsulatlirini oqoqangning oqlioqa yeyixkə tapxurunglar. Oqoqangning oqli Məfiboxət mən bilən həmixə həmdastihan bolup oqizalinidu, — dedi (Zibaning on bəx oqli wə yigirmə hizmətkari bar idi).

¹¹ Ziba padixahqa: Oqoqam padixah kullirioqa buyruoqanning həmmisigə kəminiliri əməl kilidu, — dedi. Padixah Dawut yənə: Məfiboxət bolsa padixahning bir oqlidək dastihinimdin taam yesun — dedi.

¹² Məfiboxətning Mika degən kiqik bir oqli bar idi. Zibaning əyidə turuwatqanlarning həmmisi Məfiboxətning hizmətkarliri boldi. ¹³ Əmdi Məfiboxət Yerusalemda turatti; qünki u həmixə padixahning dastihinidin taam yəp turatti. Uning ikki puti aqsak idi.

□ **9:7 «bowang Saul»** — ibraniy tilida «atang Saul» degən söz bilən ipadilini. «Ata» degəning ibraniy tilida mənisi kəngdur.

10

Dawut wə Ammoniylar

1Tar. 19:1-19

¹ Keyin xundak ix boldiki, Ammoniylarning padixahı ɛldi wə uning Ҳanun degən oqlı ornıda padixahı boldı.

² Dawut bolsa: Uning atisi manga iltıpat kərsətkəndək mən Nahaxning oqlı Ҳanunoqa iltıpat kərsitəy, — dedi. Andin Dawut atisinıng pətisigə *Ҳanunning* kənglini soraxka öz hizmətkarlıridin birnəqqini mangdurdi. Dawutning hizmətkarlıri Ammoniylarning zeminiqə kəlgəndə, ³ Ammoniylarning əməldarlıri oqjisi Ҳanunoqa: Sili Dawutni rastla atilirining Һermiti üqün qaxlırioqa kəngül sorap adəm əwətıptu, dəp karamla? Dawutning hizmətkarlırini qaxlırioqa əwətkini xəҺərni paylap unıngdin məlumat elix, andin bu xəҺərni aqdurux üqün əməsmu? — dedi.

⁴ Xuning bilən Ҳanun Dawutning hizmətkarlırini tutup, saqallirining yerimini qüxürüp, kiyimlırining bəldin təwinini kəstürüp, kətini eqip kətküzüwətti. ⁵ Bu həwər Dawutka yətküzüldi; u ularni kütüwelixka aldiqə adəm mangdurdi; qünki ular intayin nomus Һes kıləanidi. Padixah ularqə: Saqalburutunqlar əskiqilik Yeriho xəҺiridə turup, andin yenip kelinglar, — dedi.

⁶ Ammoniylar əzlırining Dawutning nəpritigə uqriqəanlıkını bilip, adəm əwətip Bəyt-RəҺobdiki Suriylər bilən ZobaҺdiki Suriylərdin yigirmə ming piyadə əskər, MaakaҺning padixahıdin bir ming adəm wə Tobdiki

adamlərdin on ikki ming adəmni yallap kəldi. ⁷ Dawut buni anglap, Yoabning pütkül jənggiwar qoxunini *ularning aldiqə* mangdurdi. ⁸ Ammoniyalar qikiq xəhərnin dərwasisinin aldidə səp tüzidi; Zobaq bilən Rəhəbdiki Suriylər wə Tob bilən Maakaqning adəmliri dalada səp tüzidi; □ ⁹ Yoab jəngning aldi həm kəynidin bolidiqanliqə qəzi yetip, Israildin bir kisi sərhil adəmləni iləqap, Suriyələrgə qarxi səp tüzidi; ¹⁰ qələqanlarni Ammoniyalarə qarxi səp tizəqin dəp inisi Abixayning qəliqə tapxurp, uninqə:

¹¹ — Əgər Suriylər mənə küqlük kəlsə, sən mənə yardəm bərgəysən; əmma Ammoniyalar sənə küqlük kəlsə, mən bərip sənə yardəm bərey. ¹² Jür'ətlik boləqin! Əz həlqimiz üqün wə Hudayimizning xəhərliri üqün baturluk qilayli. Pərwərdigar Əzigə layiq kərunqinini qiləqay! — dedi.

¹³ Əmdi Yoab wə uning bilən boləqan adəmlər Suriyələrgə hujum qiləqili qikti; Suriylər uning aldidə qaqtı. ¹⁴ Ammoniyalar Suriyələrnin qəqkinini kərgəndə, ularmu Abixaydin qəqip, xəhərgə kiriwaldi. Yoab bolsa Ammoniyalar bilən jəng qilixtin qəkinip, Yerusalemqə yenip kəldi.

¹⁵ Suriylər bolsa əzlirinin Israillarning aldidə məqlup boləqinini kərgəndə, yənə jəm boluxti. ¹⁶ Hədad'ezər adəmləni əwətip, *Əfrat* dəryasining neri tərpidiki Suriyələni *yardəmgə* qəqirip, ularni yətkəp kəldi; ular Helam

---

□ **10:8 «xəhərnin dərwasisi»** — «xəhər» bəlkim ularning paytəhti Rabbəni kərsitidu (14-ayətni kərunq).

xəhiringə kəlgəndə, Hədad'ezərning qoxunining sərdari Xobak ularoqa baxqilik qildi.

¹⁷ Bu həwər Dawutka yətkəndə, u pütkül Israilni yiqdurup, Iordan dəryasidin ötüp, Helam xəhiringə bardı. Suriylər Dawutka qarxi səp tizip, uningoqa hujum qildi. ¹⁸ Suriylər yənə Israildin kaqti. Dawut bolsa yəttə yüz jəng hərwilikni, kırık ming atlık əskərnı kirdi həm qoxunining sərdari Xobakni u yərdə öltürdi. □

¹⁹ Hədad'ezərgə bekiñoqan həmmə padixahlar əzlrining Israil aldida yengilginini kərgəndə, Israil bilən sülh kılıxip ularoqa bekindi. Xuningdin keyin Suriylər Ammoniylaroqa yənə yardəm birixkə jür'ət kılalmıdı.

11

Dawutning eoqir gunahı

¹ Xundak boldiki, yengi yilning bexida, padixahlar jənggə atlanoqan waqıtta Dawut Yoabni adəmliri bilən həmdə həmmə Israilni jənggə mangdurdi; ular Ammoniylarning zeminini wəyran kılıp, Rabbah xəhiringini

□ **10:18 «kırık ming atlık əskər»** — yaki «kırık ming piyadə əskərnı» — «1Tar.» 19:18ni kərunq. Xu yərdə «yəttə ming jəng hərwisi» deyilidu. Pərkining səwəbi bəlkim: (1) qolimizdiki kəqürmilərdə kəqürgüqining səwənliki boluxı mumkin; (2) ikki ayəttə hatiriləngən sanlarnı hesablıx nuqtisi ohximaydıoqan boluxı mumkin.

muhasirigə aldi. Lekin Dawut Yerusalemda qaldı. □ ■

² Bir küni kəqtə Dawut kariwattin qopup, padixah ordısının əgizidə aylinip yürətti; əgzidin u munqida yuyuniwatkan bir ayalni kərđi. Bu ayal bək qiraylık idi. ³ Dawut adəm əwətip, ayalning həwirini soridi; birsi uningə: — Bu Eliamning kızı, Hıttiy Uriyaning ayali Bat-Xeba əməsmu? — dedi.

⁴ Dawut kixi əwətip, uni kexioğa əkəltürdi (u waqıtta u adəttin pakliniwatkanıdı). U uning kexioğa kəlgəndə, Dawut uning bilən billə boldi; andin u öz əyigə yenip kətti. □ ■

⁵ Xuning bilən u ayal hamilidar boldi, həm Dawutka: Mening boyumda qaptu, dəp həwər əwətti.

⁶ Xuning bilən Dawut Yoabka həwər yətküzüp: Hıttiy Uriyani mening keximoğa əwətinglar, dedi. Yoab Uriyani Dawutning kexioğa mang-durdi. ⁷ Uriya Dawutning kexioğa kəlgəndə, u Yoabning halini, həlkning halini wə jəng əhwalini soridi. ⁸ Andin Dawut Uriyoğa:

□ **11:1 «yengi yilning bexida»** — Huda Yəhədiy həlkiyə tapx-uroqan kalendar boyiqə «yengi yil» ətiyazda baxlinatti («Mis.» 12:1). ■ **11:1** 1Tar. 20:1-3 □ **11:4 «u waqıtta u adəttin pakliniwatkanıdı»** — yaki «u waqıtta u yengila paklanoqanıdı». Musoğa qüxürülgən qanun boyiqə («Law.» 15:19-20) ər kixining öz ayalining adət waqtida (7 kün hesablinatti) uning bilən billə yetixioğa bolmaytti, bolmisa u ibadətke nisbətən «napak» qilinatti (ayal kixining «adəttin yengila paklanoqan» waqtida hamilidar boluxi əng mumkin boləqan waqıt, əlwəttə). «Pak» bolsun «napak» bolsun baxka birsining ayaliyoğa tegix intayin eoqir gunəhdur, əlwəttə. ■ **11:4** Law. 15:19-24; 18:19

Øz øyüggə berip putliringni yuøin, dedi. Uriya padixahning ordisidin qikkanda, padixah kəynidin uningøa bir sowøa əwətti. □

⁹ Lekin Uriya øz øyigə barmay, padixahning ordisining dərwazisida, øojisining baxka kul-hizmətkarlrining arisida yatti.

¹⁰ Ular Dawutka: Uriya øz øyigə barmidi, dəp həwər bərđi. Dawut Uriyadin: Sən yirak səpərdin kəlding əməsmu? Nemixka øz øyüggə kətmiding? — dəp soridi.

¹¹ Uriya Dawutka: Mana, əhdə sanduqi, Israillar wə Yəhūdalar bolsa kəpilərdə turup, øojam Yoab bilən øojamning hizmətkarliri oquq dalada qedir tikip yetiwatsa, mən yəp-iqip, ayalim bilən yetixka øyümgə baraymu? Sening jening bilən wə hayating bilən kəsəm kilimənki, mən undaq ixni kilmaymən — dedi.

¹² Dawut Uriyaøa: Bügün bu yərdə qaloqin, ətə seni kətküzwetimən, — dedi. Uriya u küni wə ətisi Yerusalemda qaldi. ¹³ Dawut uni qakirip həmdastihan kilip, yəp-iqküzüp məst kildi. Lekin xu keqisi Uriya øz øyigə barmay, qikip øojisining kul-hizmətkarlrining arisida øz kariwitida uhlidi.

¹⁴ Ətisi Dawut Yoabka hət yezip, Uriyaning aloqəq ketixigə bərđi. ¹⁵ Həttə u: Uriyani soqux əng kəskin bolidioqan aldinkı səptə turøuzøin, andin uning øltürülüxi üqün uningdin qekinip turunglar, dəp yazøanidi.

¹⁶ Xuning bilən Yoab xəhərnı kəzitip,

□ **11:8 «Øz øyüggə berip...»** — ibranıy tilida «Øz øyüggə qüxüp» — orda Yerusalemning bək yukiri bir jayida idi. **«putliringni yuøin...»** — demək, «rahətlən».

Uriyani palwanlar *kəskin soʻkuxkan* yergə mangdurdy. ¹⁷ Xəhərdiki adəmlər qikip, Yoab bilən soʻkuxkanda həlktin, yəni Dawutning adəmliridin birnəqqisi yikildi; Uriyamu əldi.

¹⁸ Yoab adəm əwətip jəngning həmmə wəkəliridin Dawutka həwər bərdi. ¹⁹ U həwərqigə mundak tapilidi: Padixahka

jəngning həmmə wəkəlirini dəp boləjiningda, ²⁰ əgər padixah oʻzəpəlinip seningdin: Soʻkuxkanda nemixka xəhər sepiloʻa xundak yekin bardinglar? Ularning sepilidin ya atidoʻanlikini bilməmtinglar?

²¹ Yərubbəxətning oʻqli Abimələkni kim oltürginini bilməmsən? Bir hotun sepildin uningə bir parqə yarəjunqak texini etip, u Təbəz xəhiridə oʻlmidimu? Nemixka sepiloʻa undak yekin bardinglar? — Desə, sən: Silining kulliri Hittiy Uriyamu əldi, dəp eytkin — dedi. □ ■

²² Həwərqı berip Yoab uningə tapxurup əwətkən həwəarning həmmisini Dawutka dəp bərdi. ²³ Həwərqı Dawutka: Duxmənlar bizdin küqlük kelip, dalada bizgə hujum kildi; lekin biz ularə zərbə berip qekindürüp, xəhəarning dərwasisiəiqə koʻşliduk. ²⁴ Andin ya atkuqilar sepildin kul-hizmətkarlingə ya etip, padixahning kul-hizmətkarliridin birnəqqini oltürdi. Kulliri Uriyamu əldi — dedi.

²⁵ Dawut həwərqigə: Yoabka mundak degin: —

□ **11:21 «Bir hotun sepildin uningə bir parqə yarəjunqak texini etip, u ... oʻlmidimu?»** — bu wəqə «Hak.» 9:50-57də tepilidu. ■ **11:21** Hak. 9:52, 53

Bu ix nəziringdə eəir bolmisun, kiliq ya uni ya buni yəydu; xəhərgə boləan hujuminglarni kəttik kiliq, uni oqulitnglar, dəp eytip uni jür'ətləndürgin — dedi.

²⁶ Uriyaning ayali eri Uriyaning əlginini anglap, eri üçün matəm tutti.

²⁷ Matəm künliri ətkəndə Dawut adəm əwətip uni ordisiəa kəltürdi. Xuning bilən u Dawutning ayali bolup, uningəa bir oqul tuədi. Lekin Dawutning kələan ixi Pərwərdigarning nəziridə rəzil idi.

12

Natan pəyoəəmbər Dawutkə tənbiə beridu

¹ Pərwərdigar Natanni Dawutning kəxiəa mangdurdi. U Dawutning kəxiəa kelip uningəa mundak dedi: «Bir xəhərdə ikki adəm bar bolup, birsi bay, yənə birsi kəmbəəəəl idi.

² Bayning intayin tola kəy wə kala padiliri bar idi. ³ Lekin kəmbəəəəlning əzi setiwelip bakkan kiqik bir saəliq kəzidin baxkə bir nərsisi yok idi. Kəza kəmbəəəəlning əyidə baliliri bilən təng əsüp qəng boldi. Kəza uning yeginidin yəp, uning iəkinidin iəip, uning kuqikida uhlidi; uning nəziridə u əz kizidək idi. ⁴ Bir küni bir yoluqi bayningkigə kəldi. Əmma u əzigə kəlgən mehman üçün əzining kəy yaki kala padiliridin birini yegüzüxkə təyyarlaxkə kəzi kiymay, bəlki kəmbəəəəlning kəzisini tartiwelip soyup, kəlgən mehman üçün təyyarlidi».

⁵ Dawut buni anglap u kixigə kattik oʻzəzəpləndi. U Natanoʻja: Pərwərdigarning hayati bilən *kəsəm kilimənki*, xuni kiləqan adəm əlümgə layiktur! ⁶ U heq rəhimdillik kərsətməy bu ixni kiləqini üqün kəzioʻja tət həssə tələm təlisun — dedi. □ ■

⁷ Natan Dawutka: Sən dəl xu kixidursən! Israilning Hudasi Pərwərdigar mundak dəydu: «Mən seni Israilning üstidə padixah boləqili məsih kildim wə Saulning kolidin kutkuzdum; ■ ⁸ Mən oʻqjangning jəmətini sanga berip, oʻqjangning ayallirini kuqikingəja yatquzup, Israilning jəməti bilən Yəhudaning jəmətini sanga bərdim. Əgər sən buni az kərgən bolsang, Mən sanga yənə həssiləp berəttim; □ ⁹ Nemixka Pərwərdigarning səzini kəzgə ilmay, uning nəziridə rəzil boləqanni kilding? Sən Hittiy Uriyani kiliq bilən əltürgüzüp, uning ayalini əzünggə ayal kilding, sən uni Ammoniylarning kiliqi bilən kətl kilding. ¹⁰ Əmdi sən Meni kəzgə ilmay, Hittiy Uriyaning ayalini əzünggə ayal kiləqining üqün, kiliq sening əyüngdin ayrilmaydu».

¹¹ Pərwərdigar mundak dəydu: — «Mana əz əyüngdin sanga yamanlik kəltürüp, kəzliringning aldidə ayalliringni elip, sanga yeqin birsigə berimən, u bolsa küpkündüzdə

□ **12:6 «bu ixni kiləqini üqün kəzioʻja tət həssə tələm təlisun»** — «Mis.» 22:1ni kəring. ■ **12:6 Mis. 22:1** ■ **12:7 1Sam. 16:13** □ **12:8 «Mən oʻqjangning jəmətini sanga berip, oʻqjangning ayallirini kuqikingəja yatquzup...»** — «oʻqjang» Saul padixahni kərsitidu.

ayalliring bilən yatidu. ■ ¹² Sən bolsang u ixni məhpiy kilding, lekin Mən bu ixni pütkül Israilning aldida kündüzdə kilmən» — dedi.

¹³ Dawut Natanöa: — Mən Pərwərdigarning aldida gunah kildim — dedi. Natan

Dawutka: Pərwərdigar həm gunahingdin ötti; sən ölməysən. ¹⁴ Həlbuki, bu ix bilən Pərwərdigarning düxmənlirigə kupurluk kixkə pürsət bərgining üqün, seningdin tuquloğan oqul bala qokum ölidu, — dedi.

¹⁵ Xuning bilən Natan öz öyigə kaytip kətti. Pərwərdigar Uriyaning ayalidin Dawutka tuquloğan balini xundak urdiki, u kattik kesəl boldi.

¹⁶ Dawut bala həkkidə Hudaöa yelindi. U roza tutup, keqilərdə iqqirigə kirip yərdə düm yatatti.

□ ¹⁷ Uning jəmätining aqsakalliri kopup uning kexioa berip, uni yərdin kopurmakqi boldi; lekin u unimidi wə ular bilən tamak yeyixni rət kildi. ¹⁸ Yəttinqi küni bala öldi. Dawutning hizmətkarlıri bala öldi, degən həwərnı uningöa berixtin korkup: «Bala tirik wakıtıda padixah bizning səzlimizgə kulak salmidi, əmdi biz qandakmu uningöa bala öldi, dəp həwər berimiz? U özini zəhimləndürüxi mumkin!» — deyixti.

¹⁹ Ləkin Dawut hizmətkarlırining piqirlaxkınıni kərüp, balining əlgini ukti. Xunga Dawut hizmətkarlıridin: Bala öldimu? dəp soridi. Ular: Öldi, — dəp jawab bərdi.

■ **12:11** Qan. 28:30; 2Sam. 16:22 □ **12:16** «**U roza tutup, keqilərdə iqqirigə kirip yərdə düm yatatti**» — yaki «U roza tutup, keqidə iqqirigə kirip yərdə düm yatti».

²⁰ Xuning bilən Dawut yərdin qopup, yuyunup, *huxbuy* may bilən məsihlinip, kiyimlirini yənggüxləp, Pərwərdigarning öyigə kirip ibadət kildi; andin öz öyigə kaytip özigə tamak əkəltürüp yedi. ²¹ Hizmətkarliri uningə: Silining bu nemə kıləlanliri? Bala tirik qaşda roza tutup yioqlidila, lekin bala əlgəndin keyin qopup tamak yedila, — dedi.

²² U: Mən: «Kim bilsun, Pərwərdigar manga xapaət kərsitip, balini tirik qaldurarmikin» dəp oylap, bala tirik waqıtta roza tutup yioqlidim.

²³ Lekin əmdi u əlgəndin keyin nemixka roza tutay? Mən uni yandurup alalaymənmu? Mən uning yenioqa barimən, lekin u yenimoqa yenip keləlməydu, — dedi

²⁴ Dawut ayali Bat-Xebaşa təsəlli bərdi. U uning kəxioqa kirip uning bilən yatti; u bir oşul tuşiwidi, Dawut uni Sulayman dəp atidi. Pərwərdigar uni səydi, □ ■ ²⁵ wə Natan pəyoqəmbər arkilik wəhiy yətküzüp, uningə Pərwərdigar üqün «Yədidiya» dəp isim koydi.□

Dawutning qoxunliri Ammoniylarni məşlup kılıdu

1Tar. 20:1-3

²⁶ Yoab Ammoniylarning xahənə paytəhti Rab-bahka hujum kılıp uni aldi. ■ ²⁷ Andin Yoab

□ **12:24** «Dawut uni Sulayman dəp atidi» — «Sulayman» ibraniy tilida «xalom» — aman-tinqlik, hatirjəmlik degən mənədiki səz bilən munasiwətlik. ■ **12:24** 1Tar. 22:9; Mat. 1:6 □ **12:25** «Natan pəyoqəmbər arkilik ... uningə

... «Yədidiya» dəp isim koydi» — «Yədidiya»: «Pərwərdigar səyğən», degən mənədə. ■ **12:26** 1Tar. 20:1-3

həwərqilərnı Dawutning kəxiəqə mangdurup: Mən Rabbahqa hujum kilip, xəhərning su bar kışmini aldim. ²⁸ Həzir sən kəloqan əskərlərnı yiqip, xəhərni kəmal kilip, uni ixəqal kiləqin; bolmisa mən xəhərni alsam, mening ismim bilən atilixi mumkin — dedi.

²⁹ Xunga Dawut həmmə həlkni jəm kilip, Rabbahqa hujum kilip uni aldi.

³⁰ U ularning padixahining tajini uning bexidin aldi. Uning üstidiki altunning əqirliqi bir talant idi, wə uning kəzidə bir gəhər bar idi. Kixilər bu tajni Dawutning bexiəqə kiygüzdi, Dawut bolsa u xəhərdin nuroqun olja aldi. □ ■

³¹ Əmma u yərdiki həlkni xəhərdin qikirip ularni hərə, haman tepidiəqan tirnilar wə təmür paltılar bilən ixlətti yaki humdanda kəttik əmgəkkə saldi; Dawut Ammoniylarning həmmə xəhərliridə xundak kildi; andin Dawut barliq həlk bilən Yerusalemoqə yenip kəldi. □ ■

13

Dawutning kizi Tamar ziyankəxlikkə uqraydu

□ **12:30** «**altunning əqirliqi bir talant idi**» — «bir talant» bəlkim 34 kilogramdur. «**uning kəzidə bir gəhər bar idi**» — yaki «uningəqə birnəqqə gəhər kədaldi». ■ **12:30** 1Tar. 20:2

□ **12:31** «**u ... ularni hərə, haman tepidiəqan tirnilar wə təmür paltılar bilən ixlətti yaki humdanda kəttik əmgəkkə saldi**» — baxqə birhil tərjimisi: «u ... ularni hərilərnıng tegigə besip yaki haman tepidiəqan tirnilar astioqə yaki paltıning astioqə aldi yaki ularni humdandin ətküzdi» (demək, ularni intayin kiynidi). ■ **12:31** 1Tar. 20:3

¹ Dawutning oqli Abxalomning Tamar degən qiraylik bir singlisi bar idi. Bu ixlardin keyin, Dawutning oqli Amnon uningqa axiq bolup qaldi. ² Amnon singlisi Tamarning ixkida xungə dərđ tarttiki, u kesəl bolup qaldi. Əmma Tamar tehi kız idi; xuning bilən Amnonqa uni bir ix qilix mumkin bolmaydiqandək kəründi.

³ Lekin Amnonning Yonadab isimlik bir dosti bar idi. U Dawutning akisi Ximeahning oqli idi. Bu Yonadab tolimu hiyliğər bir kixi idi.

⁴ U Amnonqa: Sən padixahning oqli turup, nemixka kündin küngə bundak jüdəp ketisən? Kəni, manga eytip bər, dedi. Amnon uningqa: Mən inim Abxalomning singlisi Tamarqa axiq boldum, dedi. □

⁵ Yonadab uningqa: Sən aqrip orun tutup, yetip qaloqan boluwal; atang seni kərgili kəlgəndə uningqa: Singlim Tamar kelip manga tamak bərsun; uning tamak ətkinini kərüxüm üqün, aldimda tamak etip bərsun, mən uning qolidin tamak yəy, dəp eytkin, dedi.

⁶ Xuning bilən Amnon yetiwelip özini kesəl kərsətti. Padixah uni kərgili kəlgəndə, Amnon padixahqa: Ətünimən, singlim Tamar bu yərgə kelip, manga ikki qoturmaq təyyar qilip bərsun, andin mən uning qolidin elip yəy, dedi.

⁷ Xuning bilən Dawut ordisioqa adəm əwətip Tamarqa: Səndin ətünimənki, akang Amnonning öyigə berip, uningqa yegüdək bir nemə təyyarlap bərgin, dəp eytti.

⁸ Tamar Amnonning öyigə bardı; u yatqanidi. U

□ **13:4 «kündin küngə ...»** — ibraniy tilida «ətigəndin ətigəngə...».

un elip yuqurup, qoturmaqlarni kez aldida etti. ⁹ Andin u qoturmaqni kazandin elip, uning aldioqa koydi. Lekin u yigili unimidi; u: — Həmmə adəm mening qeximdin qikiq kətsun, dedi. Xuning bilən həmmə kixilər uning qexidin qikiq kətti.

¹⁰ Andin Amnon Tamaroqa: Taamni iqkiriki hujrioqa elip kirgin, andin kolungdin elip yəymən, — dedi. Tamar əzi ətkən qoturmaqni iqkiriki hujrioqa, akisi Amnonning qexioqa elip kirdi.

¹¹ Tamar ularni uningoya yegüzüp qoymaqqi boluwidi, u uni tutuwelip: I singlim, kəl! Mən bilən yatqin! dedi.

¹² Lekin u uningoya jawab berip: Yaq, i aka, meni nomuska qoymioqin! Israilda bundak ix yok! Sən bundak pəskəxlik qilmioqin!

¹³ Mən bu xərməndiqilikni qandakmu kətürüp yürələymən?! Sən bolsang Israilning arisidiki əhməklərdin bolup qalisən. Ətünüp qalay, pəkət padixahqa desəngla, u meni sanga təwə boluxtin tosimaydu, — dedi.

¹⁴ Lekin u uning səzigə kulak salmidi. U uningdin küqlük kelip, uni zorlap ayaq asti kilip uning bilən yatti.

¹⁵ Andin Amnon uningoya intayin kattik nəprətləndi; uning uningoya boləqan nəpriti uningoya boləqan əslidiki muhəbbitidin ziyadə boldi. Amnon uningoya: Qopup, yokal! — dedi.

¹⁶ Tamar uningoya: Yaq! Meni həydidəqən gunahing sən həli manga kiləqan xu ixtin bəttərdur, dedi. Lekin Amnon uningoya kulak salmidi, ¹⁷ bəlki hizmitidiki yax yigitni

qakirip: Bu *hotunni* manga qaplaxturmay, sirtka qikiriwæt, andin ixikni takap koy, dedi. □

¹⁸ Tamar tolimu rængdar bir kænglæk kiygænidi; qünki padixahning tehi yatliq bolmioqan kizliri xundak kiyim kiyetti. Amnonning hizmetkari uni qoqlap qikirip, ixikni takiwaldi. ¹⁹ Tamar bexioqa kül qeqip, kiygæn rængdar kænglikini yirtip, kolini bexioqa koyup yioqliqan peti ketiwatatti. ²⁰ Akisi Abxalom uningqa: Akang Amnon sæn bilæn yattimu? Hazirqe jim turoqin, singlim. U sening akang emesmu? Bu ixni kængluggæ almioqin, — dedi. Tamar akisi Abxalomning eyide kængli sunuk halda turup qaldi.

²¹ Dawut padixahmu bolqan barliq ixlarni anglap intayin aqqiklandi.

²² Abxalom bolsa Amnonqa ya yahxi, ya yaman heq gap qilmidi. Qünki Abxalom singlisi Tamarni Amnonning horliqanliqidin uni eq keretti.

Abxalom Amnonni eltüridu

²³ Toluk ikki yil etüp, Əfraimoqa yekin Baal-Hazorda Abxalomning kirkioquqiliri koylirini kirkiwatatti; u padixahning hëmmæ oquullirini tæklip kildi. □ ²⁴ Abxalom padixahning kexioqa kelip: Mana qulliri koylirini kirkitiwatidu,

---

□ **13:17 «bu hotunni manga qaplaxturmay...»** — ibraniy tilida «buni manga qaplaxturmay...». □ **13:23 «ikki yil etüp,... Baal-Hazorda Abxalomning kirkioquqiliri koylirini kirkiwatatti»** — ibraniy tilida: «... ikki yil etüp,... Abxalomning ...Baal-Hazorda (koy) kirkioquqiliri bar idi».

padixah wə hizmətkarlarining silining kulliri bilən billə berixini ətünimən, — dedi.

²⁵ Padixah Abxalomoqa: Yak, oqlum, biz həmmimiz barmayli, sanga eqirqilik qūxūp qalmisun, — dedi. Abxalom xunqə desimu, u barqili unimidi, bəlki uningoqa amət tilidi.

²⁶ Lekin Abxalom: Əgər berixka unimisila, akam Amnonni biz bilən barqili qoysila, — dedi.

Padixah uningdin: Nemixka u sening bilən baridu?» — dəp soridi. □

²⁷ Əmma Abxalom uni kəp zorliqini üqün u Amnonning, xundakla padixahning həmmə oqullirining uning bilən billə berixioqa koxuldi.

²⁸ Abxalom öz oqlamlirioqa buyrup: Səgək turunglar, Amnon xarab iqip hux kəyp bolqanda, mən silərgə Amnonni urunglar desəm, uni dərhal əltürunglar. Korkmanglar! Bularni silərgə buyruoquqi mən əməsmu? Jür'ətlik bolup baturluk kərsitinglar — dedi.

²⁹ Xuning bilən Abxalomning oqlamliri Amnonoqa Abxalom əzi buyruoqandək kildi. Xuan padixahning həmmə oqulliri kopup, hər biri öz keqirioqa minip kaqti. ³⁰ Xundak boldiki, ular tehi yolda keqip ketiwatkanda, «Abxalom padixahning həmmə oqullirini əltürdi. Ularning heq biri qalmidi» degən həwər Dawutka yetküzüldi.

□ **13:26 «Əgər berixka unimisila, akam Amnonni biz bilən barqili qoysila»** — Abxalom atisi Dawutning gumanini kozoqap koymaslik üqün (təkəllup boyiqə) uni awwal təkliq kilidu. U padixah koqulmasaliki mumkin, dəp bilətti (padixah dərwekə unimidi); xuning bilən u təkəllup bilən padixahning tunji oqli Amnonni təkliq kilalaytti.

³¹ Padixah qorup kiyimlirini yirtip yerdə düm yatti; uning həmmə kul-hizmətkarlıri bolsa kiyimliri yirtik halda yenida turatti. ■ ³² Əmma Dawutning akisi Ximeahning oqli Yonadab uningqa: — Oşojam, ular padixahning oqulliri bolqan həmmə yigitlərnı ɵltürdi, döp hiyal qilmisila. Qünki pəkət Amnon ɵldi; u ix Amnonning Abxalomning singlisi Tamarnı har qiloqan kündin baxlap Abxalomning aqzidin qıqarmıqan niyiti idi. ³³ Əmdi oşojam padixah «Padixahning həmmə oqulliri ɵldi» degən oyda bolup kengüllirini biaram qilmisila. Qünki pəkət Amnonla ɵldi — dedi.

³⁴ Abxalom bolsa qeqip kətkənidi. *Yerusalemdiki* kəzətqi oqlam qarıwıdı, mana, qərɓ tərıpidin taqning yenidiki yol bilən nurqun adəmlər keliwatatti. □ ³⁵ Yonadab padixahqa: Mana, padixahning oqulliri kəldi. Dəl qulliri degəndək boldi — dedi.

³⁶ Səzini tügıtip turıwıdı, padixahning oqulliri kelip kattıq yıqazar qıldı. Padixah bilən hizmətkarlırimu kattıq yıqlaxtı. ³⁷ Lekin Abxalom bolsa Gəxurning padixahı, Ammihudning oqli Talmayning qexıqaz bardi. Dawut oqli üqün hər küni haza tutup qayoqrıdı. □

³⁸ Abxalom qeqip, Gəxuroqaz berip u yerdə üq yıl turdı. ³⁹ Dawut padixahning qəlbi Abxalomning yenıqaz berıqkaz intızar boldi; qünki u Amnonoqaz

■ **13:31** 2Sam. 1:11 □ **13:34 «qərɓ tərıpidin...»** — yaki «uning kəyni tərıpidin...». □ **13:37 «Abxalom bolsa Gəxurning padixahı, Ammihudning oqli Talmayning qexıqaz bardi»** — Talmay Abxalomning qong atisi (apisining atisi) idi («1Tar.» 2:3).

nisbətən təsəlli tapqanidi, çünki u ölgənidi. □

14

Abxalom Yerusalemoğa qayıp kelidu

¹ Əmdi Zəruiyaning oğlu Yoab padixah qəlbinin Abxalomoğa təlmüriwatqanlığını baykıdi. □

² Xuning üçün Yoab Təkoəsa adəm əwətip u yərdin danıxmən bir hotunni əkəldürüp uningə: Səndin ötünəy, özüngni matəm tutqan kixidək kərsitip qarılıq kiyimi kiyip, özüngni ətirlik may bilən yaqlımay, bəlkə özüngni ölgüqi üçün uzun vaxit həzidar bolqan ayaldək kılıp □ ³ *Dawut* padixahning kexioğa berip uningə mundaq deyin, — dedi.

Xundaq kılıp, Yoab deməkqi bolqanlirini u ayaloğa əgətti. ⁴ Xuning bilən Təkoalıq bu ayal

---

□ **13:39 «Dawut padixahning qəlbi Abxalomning yenioğa berixqa intizar boldi»** — bu ayəning birinçi qismi toqruqluq baxqa birhil qüxənqə: «Dawut padixah qəlbidə «mən qıqıp Abxalomni uray» degən niyəttin yenip qaldı». □ **14:1 «...Yoab padixah qəlbinin Abxalomoğa təlmüriwatqanlığını baykıdi»** — baxqa birhil təjmisini: «...Yoab padixah qəlbinin Abxalomoğa əq bolqanlığını baykıdi». Biraq Yoabning ixlətkən tədbiridin (2-23) qarışanda, bizning təjrimimizni xu əhwaləğa bəkrək maslixidu, dəp qaraymiz. □ **14:2 «özüngni ətirlik may bilən yaqlımay,...»** — ibraniy tilida «özüngni ətirlik may bilən məsihləməy,...». Kona zamanlarda ottura xərktiki əllər arisida kixilərdə (ərlər wə ayallardimu) yüzlirini ətirlik may bilən sürux aditi bar idi. Lekin matəm tutqanlar qayquni bildürux üçün xundaq qılmaytti.

padixahning aldioʻa berip, təzim qilip, bax urup: I padixahim, meni kutkuziwaloyayla, — dedi.

⁵ Padixah uningdin: Nemə dərding bar? dəp soridi. U jawap berip: Mən dər wəkə bir tul hotunmən! Erim əlöp kətti; ⁶ Dedəklirining ikki oqli bar idi. Ikkisi etizlikta uruxup kəlip, arioʻa qūxidioʻan adəm bolmioʻaqqa, biri yənə birini urup əltürüp koydi. ⁷ Mana, hazır pütün əydikilər dedəklirigə qarxi kopup, inisini əltürginini bizgə tutup bərgin; inisining jenini elip, kətl qiləini uqun biz janə jan alimiz. Xuning bilənmu miras aloquqini yokitimiz, dəwatidu. Ular xundak qilip yaloquz qaloʻan qoʻqumni əqürüp, erimgə nə nam nə yər yuzidə əwladmu kalduroqili koymaydu, — dedi.

⁸ Padixah ayalə: Əyünggə barəqin, mən əhwalə qarap sən toqruluk həküm qikirimən, — dedi.

⁹ Təkoalik ayal padixahka: I, oqjam padixah, bu ixta gunah bolsa, həmmisi mening bilən atamning jəməti üstidə bolsun, padixah wə uning təhti bilən munasiwətsiz bolsun, — dedi. □

¹⁰ Padixah: Birər kim sanga *bu toqruluk* gəp qilsa, uni mening kəximə əlip kəlgin, u seni yənə awarə qilmaydioʻan bolidu, — dedi.

□ **14:9 «bu ixta gunah bolsa,...»** — Musa pəyoʻəmbərgə qūxürülgən qanun boyiqə, birsi baxka birsini bikardin-bikar əltürgən bolsa, əltürülgüqining yəkin uruk-tuqkanlirining uning uqun kisas elix hokuki bar idi («Qəl.» 35:9-34). Birsi birərsini tasadipiylıktin əltürüp koysa, əltürgüqi kixi qətəlgə yaki «panahlik xəhiri»gə qaqsə bolatti. Əmma muxu yərdə padixah xu ayalning tuqkanlirining «kisas elix»tin ibarət qanunluk hokukini tosmaqqi bolidu. Keyin u xuni biliduki, həmmə səzlər pəkət bir təmsildur, halas.

11 Ayal jawab berip: Undaqta padixah Pərwərdigar Hudalirini yad kiloqayla, qanoqa qan intikam aloquqilarning oqlumni yokatmasliki uqun, ularning halak qilixioqa yol koymioqayla, — dedi. Padixah: Pərwərdigarning hayati bilən kəsəm qilimənki, Sening oqlungning bir tal qeqi yərgə quxməydu, — dedi.□

12 Lekin ayal: Dedəkliri oqjam padixahqa yənə bir səzni degili koyoqayla, dewidi, u: Eytqin — dedi. 13 Ayal yənə mundak dedi: Əmdi sili nemixka Hudaning həlkiqə xuningoqa ohxax ziyanlik bir ixni niyət kildila? Padixah xu gepi bilən özini gunahkar qilip bekitiwatidu, qunki u əzi palioqan kixini qayturup əkəlmidi. 14 Dərwəkə həmmimiz qokum əlup, yərgə təkulgən, qaytidin yioqiwaloqili bolmaydiqan sudək bolimiz. Lekin Huda adəmning jenini elixka əməs, bəlki Əz palanoqinini Əzigə qayturup əkilixkə ilaj qilidu.□

15 Əməliyəttə, mening oqjam padixahqa xu ix toqrisidin səz kiloqili keliximning səwəbi, həlkə meni qorqatti. Lekin dedəkliri: Bu gəpni padixahqa eytay! Padixah bəlkim əz qərisining iltimasini bəja kəltürər, degən oyda boldi. 16 Qunki padixah anglixi mumkin, qərisini həm oqlumni Hudaning mirasidin təng yokatmaqqi bolqan

□ **14:11 «padixah Pərwərdigar Hudalirini yad kiloqayla...»** — degəning mənsi bəlkim «padixah Pərwərdigarning nami bilən kəsəm kiloqayla...». □ **14:14 «Huda... palanoqinini Əzigə qayturup əkilixkə ilaj qilidu»** — ibraniy tilida: «Huda... Əzining palioqinini Əzidin palandi qaliwərməslikigə ilaj qilidu» degən səz bilən ipadilididu.

kixining qolidin kutkuzup qalar. □ 17 Xunga dedəkliri, oqjam padixahning sozi manga aramlik berər, dəp oylidim. Qünki oqjam padixah Hudaning bir pərixtisidək yahxi-yamanni pərək ətküqidur. Pərwərdigar Hudaliri sili bilən billə boləy!

18 Padixah ayaloqa jawab berip: Səndin ətünimənki, mən səndin sorimakqi boləqan ixni məndin yoxurmiəaysən, dedi. Ayal: Oqjam padixah söz kılsila, dedi.

19 Padixah: Bu gəpliringning həmmisi Yoabning kərsətmisimu, kəndək? — dedi. Ayal jawab berip: I, oqjam padixah, silining janliri bilən kəsəm kılimənki, oqjam padixah eytkanliri ongojimu, solojimu qaymaydioqan həkikəttur. Dərwəkə silining kulliri Yoab manga xuni tapilap, bu səzlərnı dedəklirining əozioqa saldi.

□ 20 Yoabning bundək kılixı bu ixni həl kılix üqün idi. Oqjamning danalıki Hudaning bir pərixtisiningkidək ikən, zemında yüz berıwatқан həmmə ixlarnı bilidikən, — dedi.

21 Xuning bilən padixah Yoabka: Makul! Mana, bu ixka ijazət bərdim. Berip u yigit Abxalomni elip kəlgın, dedi.

22 Yoab yərgə yikilip bax urup, padixahka bəht-

□ 14:16 «**Hudaning mirasi**» — xühşısızki, tul hotun wə oqlıoqa (Hudaning birnəqqə dəwr ilgiri Israil həlkining əjdadlırioqa tapxuroqan kərsətmisigə əsasən) («Yə.» 12:7 kətarlıklar) miras qaləqan zeminini kərsıtidu. □ 14:19

«**Yoabning kərsətmisi**» — ıbranıy tilıda: «Yoabning qoli». «**oqjam padixah eytkanliri ongojimu, solojimu qaymaydioqan həkikəttur**» — ıbranıy tilıda «Bırsı oqjam padixah eytkanlırıdin ongojimu, solojimu burulsa, u həkikəttə turmaydu».

bərikət tilidi. Andin Yoab: I oqjam padixah, öz kʉlungning təlipigə ijazət bərginingdin, öz kʉlungning sening aldingda iltipat tapkʉnini bʉgʉn bildim, — dedi.

²³ Andin Yoab kʉzoqʉlip, Gəxuroqə berip Abxalomni Yerusalemoqə elip kəldi. ²⁴ Əmma padixah: — U mening yʉzʉmni kərməy, öz əyigə barsun, degənidi. Xunga Abxalom padixahning yʉzini kərməy, öz əyigə kətti.

²⁵ Əmdi pʉtkʉl Israil təwəsidadə Abxalomdək qiraylik dəp mahtaloqan adəm yok idi. Tapinidin tartip qoqkʉsioqʉqə uningda həq əyib yok idi. ²⁶ Uning qeqini qʉxʉrgəndə (u hər yilning ahirida qeqini qʉxʉrətti; qeqi eoqʉrlixip kətkəqkə, xunga uni qʉxʉrətti), qeqini padixahning «əlqəm taraza»si bilən tartsa ikki yʉz xəkəl qʉkətti. □ ²⁷ Abxalomdin ũq oqʉl wə Tamar isimlik bir kʉz tuoqʉldi. Kʉzi tolimu qiraylik idi.

²⁸ Abxalom padixahning yʉzini kərməy, Yerusalemda toptoqʉra ikki yil toxkʉqə turdi;

²⁹ Abxalom Yoabkə adəm mangdurup, əzini padixahning kəxioqə əwətixini ətʉndi, əmma u kəlgili unimidi. Abxalom ikkinqi kətim uning yenioqə adəm əwətti, ləkin Yoab kelixni halimidi.

³⁰ Xuning bilən Abxalom öz hizmətkarlırioqə: — Yoabning meningkigə yandax arpa teriklik bir parqə etizlikʉ bar. Berip uningqə ot koyunglar, dəp buyrudi. Xundək qʉlip, Abxalomning hizmətkarlıri Yoabning bu bir parqə etizlikʉqə ot koydi. ³¹ Andin Yoab kʉzoqʉlip Abxalomning

□ **14:26 «ikki yʉz xəkəl»** — 1.4 kilogram boluxi mumkin.

öyigə kirip uningdin: Nemixka hizmətkarliring etizlikiməğa ot koydi! — dəp soridi.

³² Abxalom Yoabka jawab berip: Mana, mən sanga adəm əwətip: Keximəğa kəlsun, andin padixahning keximəğa mənğa wakalitən barəuzup uningəğa: Mən nemixka Gəxurdin yenip kəlgəndimən? U yərdə qalsam, yahxi bolattikən, dəp eytkuzmaqci idim. Əmdi padixah bilən didarlaxsam dəymən; məndə kəbihlik bolsa, u meni öltürsun, — dedi.

³³ Xuning bilən Yoab padixahning keximəğa berip, uningəğa bu həwəni yətküzdi. Padixah Abxalomni qakirdi; u padixahning keximəğa kelip, padixahning aldida təzim kəlip bax urdi; padixah Abxalomni səydi.

15

Abxalom padixahka isyan kətüridu

¹ Bu ixlardin keyin Abxalom özigə jəng hərvisi bilən atlarni təyyarlatti həm öz aldida yügüridiəğan əllik əskərnə bekitti. ² Abxalom tang səhərdə qəpup, dərwaziəğa baridiəğan yolning yenida turatti. Qəqan birsi dəwayimni kəssun dəp, padixahka ərz tutkili kəlsə, Abxalom uni qakirip: Sən qaysi xəhərdin kəlding, — dəp soraytti. U kixi: Kulung Israilning palanqi kəbilisidin kəldi, desə, ³ Abxalom uningəğa: Mana, dəwayinglar durus wə hək ikən, ləkin padixah tərpidin özigə wakalitən ərzingni anglaxka qoyuləğan adəm

yok, dëytti. ⁴ Andin Abxalom yënə: Kaxki, mən zeminda sorəqçi kılinsam'idi, hər kimning ərzi yaki dəwayi bolup, mening qəximəyə kəlsə, uningəyə adalət kərsitəttim! — dëytti.

⁵ Birkim uningəyə təzim kıləyli aldiyə barsa, Abxalom kəlini uzutup, uni tutup səyəttili.

⁶ Abxalom xundəq kılıp padixahning həküm qıqırxiyəyə kəlgən İsrailning hər bir adəmlirining kəngüllirini utuwalattı.

⁷ Tət yil ətkəndə, Abxalom padixahkə: Mening Həbronda Pərwərdigarəyə iqkən kəsimimni ada kılıxim üqün, xu yərgə berixkə ijasət bərsəng; □ ⁸ qünki kılung Suriyədiki Gəxurda turəqinimda kəsəm iqip: Əgər Pərwərdigar meni Yerusaleməyə kəytursa, mən Pərwərdigarəyə ibadət kılıməni, dəp eytkənidi, — dedi.

⁹ Padixah uningəyə: Tinq-aman berip kəlgin, dewidi, u kəzəqilip Həbronəyə kətti.

¹⁰ Ləkin Abxalom İsrailning həmmə kəbililirigə məhpiy əlqiləni mangdurup: Burəyə əwazini angliqininglarda: «Abxalom Həbronda padixah boldi!» dəp elan kilinglar, dedi.

¹¹ Əmdi ikki yüz adəm təklip bilən Abxalom bilən birgə Yerusalemdin barəqənidi. Ular həkikiy əhwəldin bihəwər boləqəqkə, saddilik bilən barəqənidi. ¹² Abxalom kurbənlük ətküzgəndə, u adəm əwətip Dawutning məslihətqisi boləqən Gilohluk Ahitofəlni əz xəhəri Gilohdin elip kəldi. Xuning bilən kəst barəqənsəri küqəydi, Abx-

□ **15:7 «tət yil ətkəndə...»** — bəzi kəna kəqürmilərdə «kiriq yil ətkəndə...» deyilidi. Bu bəlkim kəqürmiqining hatalıqidin boləqən.

alomõqa eḡəxkənlər barõqanseri kəpüyüwatatti.

Dawut Yerusalemdin kaqidu

¹³ Dawutqa bir həwərqi kelip: İsrailning adəmlirining kəngülliri Abxalomõqa mayil boldi, — dedi.

¹⁴ Xuning bilən Dawut Yerusalemda uning bilən bolõqan həmmə kul-hizmətkarlıriõqa: Kõrup kaqayli! Bolmisa, Abxalomdin kutulalmaymiz. Ittik ketəyli; bolmisa, u tuyuksiz üstimizgə besip kelip, bizgə bala kəltürüp xəhər həlkini kiliq bisi bilən uridu, dedi.

¹⁵ Padixahning kul-hizmətkarlıri padixahqa: Oõojam padixah nemə bekitse, xuni qilimiz, dedi.

¹⁶ Xuning bilən padixah pütün ailisidikilərnı elip, qikıp kətti; əmma padixah kenizəkliridin onni ordiõqa qaraxqa kõi. ¹⁷ Padixah qikıp kətkəndə həmmə həlk uningõqa eḡəxti; ular Bəyt-Mərhakta turup kaldi. □ ¹⁸ Həmmə hizmətkarlıri uning bilən billə *Kidron ekinidin* ötöwatatti; barlık Kərətiylər, barlık Pələtiylər, barlık Gatliklar, yəni Gat xəhiridin qikıp uningõqa eḡəxkən altə yüz adəm padixahning aldida mangatti. □ ■ ¹⁹ Padixah Gatlik İt-tayõqa: Sən nemixqa biz bilən barisən? Yenip berip padixahning kexida turõqin; qünki sən

□ **15:17** «**Bəyt-Mərhak**» — yaki «yiraktiki orda». □ **15:18** «**Kidron dəryasidin**» — bu sözlər ibraniy tekstidə yok, ləkin «ötöwatatti» dēḡən söz bu mənini kərsitidu (23-ayətnı kørüng). Kidron ekinı Yerusalemnıng xərkiy tərıpiḡə yekin bolup, İordan dəryasiõqa mangoqanda unıngdin ötöxi kərək. ■ **15:18** 2Sam. 8:18; 1Pad. 1:38; 1Tar. 18:17

öz yurtungdin musapir bolup palanoqansən.

□ 20 Sən pəkət tünügünla kəlding, mən bugün qandaxsigə seni özüm bilən billə sərsan qılay? Mən bolsam, nəgə baralisam, xu yərgə barimən. Kerindaxliringni elip yenip kətkin; Hudaning rəhim-xəpkiti wə həkikiti sanga yar bolqay! — dedi. 21 Lekin Ittay padixahqa jawab berip: Pərwərdigarning hayati bilən wə oqjam padixahning hayati bilən kəsəm qilimənki, məyli hayat yaki mamat bolsun, oqjam padixah qəyərdə bolsa, kulung xu yərdimu bolidu! — dedi.

22 Dawut Ittayqa: Əmdi sənmu berip *ekindin* ətkin, dedi. Xuning bilən Gatlik Ittay həmmə adəmliri wə uning bilən mangoqan barlik balaqakiliri ətüp kətti. □ 23 Həmmə həlk ətüwatqanda, pütkül xu yurttikilər qattik awaz bilən yioqlidi. Padixah özimu Kidron ekinidin ətəndə, barlik həlk qəllük təripigə qarap yol aldi.■

24 Wə mana, Zadok bilən Lawiylarmu Hudaning əhdə sandukini kətürüp billə kəldi; ular Hudaning əhdə sandukini yərdə qoydi. Barlik həlk xəhərdin qikip ətüküqə Abiyatar bolsa, qurbanliqlarni sunup turatti.

□ 25 Padixah Zadokqa: Hudaning əhdə

□ **15:19 «yenip berip padixahning qexida turoqin...»**

— Dawut «padixah» degən səzni ixlitip, Abxalom «yengi padixah»ni kərsitidu. 34-ayətnimu kəring. □ **15:22 «ekindin ətkin»** — bəlki Kidron dəryasidin (23-ayətni kəring). ■ **15:23**

Yh. 18:1 □ **15:24 «Barlik həlk xəhərdin qikip ətüküqə Abiyatar bolsa, qurbanliqlarni sunup turatti»** — baxqa birhil tərijimisi: «Barlik həlk xəhərdin qikip ətüküqə Abiyatar saqlap turup, andin ətti».

sandukini xəhərgə yandurup elip kirgin. Mən əgər Pərwərdigarning közlidirə iltipat tapsam, U qoqum meni yandurup kelidu wə U manga əhdə sandukini wə Öz makanini yənə kərgüzidu; ²⁶ lekin U mening tooqramda: Səndin hursənlikim yok, desə, mana mən; U meni qandak kilişni layiğ kərsə, xundak kilsun, — dedi.

²⁷ Padixah kahin Zadokka: Sən aldın kərgüqi əməsmü? Sən wə əz oqlung Ahimaaz wə Abiyatarning oqli Yonatan, yəni ikkinglarning ikki oqlunglar sanga həmrəh bolup tinq-aman xəhərgə qaytkin. ²⁸ Mana, mən silərdin həwər kəlgüqə qəldiki ötkəllərdə kütüp turay, — dedi.

²⁹ Xuning bilən Zadok bilən Abiyatar Hudaning əhdə sandukini Yerusalemoğa qayturup berip, u yərdə qaldı.

³⁰ Lekin Dawut Zəytun teoqiə qıkkanda, bexini yepip yalang ayaq bolup yioqlawatatti; uning bilən boləqan həmmə həlkning hər biri bexini yepip yioqlap qikiwatatti. ³¹ Birsı kelip Dawutka: Ahitofəlmü Abxalomning kəstige qatnaxqanlar iqidə ikən, dedi. Xuning bilən Dawut dua kilip: I Pərwərdigar, Ahitofəlning məslihetini əhməkənilikkə aylandurəqaysən, dedi.

³² Dawut taqning qokkisiə, yəni adəttə u məhsus Hudaəqə ibadət kilidiəqan jayoə yətkəndə, Arkilik Huxay toni yirtik, bexiəqə topa-qang qeqiloəqan həlda uning aldiəqə kəldi.

³³ Dawut uningə: Mening bilən barsang, manga yük bolup qalisən; ³⁴ lekin xəhərgə qaytip berip Abxalomoğa: I padixah, mən bügüngə kədər atangning qul-hizmətkari

bolòqandək, əmdi sening kùl-hizmətkaring bolay, disəng, sən mən üqün Ahitofəlning məslihətini bikar kiliwetələysən. ³⁵ Mana Zadok wə Abiyatar degən kahinlarmu xu yərdə sən bilən billə bolidu əməsmu? Padixahning ordisidin nemə anglisang, Zadok bilən Abiyatar kahinlarəya eytkin. ³⁶ mana, ularning ikki oqli, yəni Zadokning oqli Ahimaaz bilən Abiyatarning oqli Yonatanmu xu yərdə ularning yenida turidu. Hərnemə anglisang, ular arkilik manga həwər yətküzgin — dedi.

³⁷ Xuning bilən Dawutning dosti Huxay xəhərgə bardı; Abxalommu dəl xu qaşda Yerusaleməya kirdi.

16

Dawut Zibadin sowoqatlarni qobul kilidu

¹ Dawut taşning qoqqisidin əmdila ətüxigə Məfiboxətning hizmətkari Ziba ikki yüz nan, bir yüz kixmix poxkili, yüz yazlıq mewə poxkili wə bir tulum xarabni ikki exəkkə artip uning aldiəya qıkti. □

² Padixah Zibaəya: Bularni nemə üqün əkəlding? dedi. Ziba: Exəklərnı padixahning ailisidikilər menixi üqün, nanlar bilən yazlıq miwilərnı oqlamlarning yeyixi üqün, xarabni qəldə hərıp kətkənlərnıng iqxı üqün əkəldim — dedi.

³ Padixah: Oşjangning oqli nədə? — dəp soridi. Ziba padixahqa jawab berip: U

□ **16:1 «yüz yazlıq mewə poxkili»** — yaki «yüz ənjür poxkili».

yənila Yerusalemda qaldı, çünki u: Bүgүн İsrail jəmätidikilər atamning padıxaħlıkını mangu yandırıp beridu, döp olturidu — dedi. ■

⁴ Padıxaħ Zıbaqa: Mana Məfiboxətning həmmisi sanga təwə bolsun, dewidi, Zıba: Mən siligə təzim qilimən; silining aldirida iltipat tapsam, i oqjam padıxaħ, — dedi.

⁵ Dawut padıxaħ Bahurimoqa kəlgəndə, mana Saulning jəmätidin bolqan, Geraning oqlı Xıməy isimlik bir adəm xu yərdin uning aldoqa qikti; u bu yaħqa kəlgəq kimdu birini qarəawatatti. ■

⁶ U Dawutning əzigə wə Dawut padıxaħning barlıq hizmətkarlırioqa qarap taxlarnı atti; həmmə həlk bilən barlıq palwanlar padıxaħning ong tərıpıdə wə sol tərıpıdə turatti.

⁷ Xıməy qarəap: Yokal, yokal, həy sən qanhor, iplas! □

⁸ Sən Saulning ornida padıxaħ boldung, lekin Pərwərdigar uning jəmätining qenini sening bexingoqa kayturdi; əmdi Pərwərdigar padıxaħlıkni oqlung Abxalomning qolioqa bərdi; mana, əzüngning rəzilliking sening üstünggə qüxti, çünki sən bir qanhorsən! — dedi.

⁹ Zəruiyaning oqlı Abıxay padıxaħqa: Nemixqa bu əlük it oqjam padıxaħni qarəısun? U yərgə berip bexini kəskili mangu ijazət bərgəysən! — dedi. ■

¹⁰ Lekin padıxaħ: İ Zəruiyaning oqulliri, mening bilən nemə karınglar? U qarəısa

■ 16:3 2Sam. 19:27 ■ 16:5 1Pad. 2:8 □ 16:7 «həy sən qanhor, iplas!» — «iplas» ıbraniy tilida: «İblis (Beliyal)ning oqlı». ■ 16:9 1Sam. 24:15; 2Sam. 9:8

karojisun! Əgər Pərwərdigar uningə, Dawutni karojiyin, dəp eytkən bolsa, undaқта kim uningə: Nemixka bundak kilisən? — deyəlisun?

¹¹ Dawut Abixayə wə barlik hizmətkarlıriyə: Mana əz puxtumdin boləan oqlum mening jenimni izdigən yərdə, bu Binyamin kixi uningdin artukrak kilmamdu? Uni karojiyli koyəyin, qünki Pərwərdigar uningə xundak buyruptu. ¹² Pərwərdigar bəlkim mening dərdirimni nəzirigə elip, bu adəmning bügün meni karojiənlirining ornida manga yaxilik yandurar, dedi.

¹³ Xuning bilən Dawut əz adəmliri bilən yolda mengiwərđi. Ximəy bolsa Dawutning uduldiki taql baqlrida mangoqlaq karəyaytti həm tax etip topa-qang qaqtatti.

¹⁴ Padixah wə uning bilən boləan həkning həmmisi həripl, mənzilgə barəanda u yərdə aram aldi.

Ahitofəlning məslihəti

¹⁵ Əmdi Abxalom barlik Israillar bilən Yerusaleməyə kəldi; Ahitofəl uning bilən billə idi.

¹⁶ Dawutning dosti arkilik Huxay Abxalomning kəxiyə kəlgəndə, u Abxalomyə: Padixah yaxısun! Padixah yaxısun! — dedi.

¹⁷ Abxalom Huxayyə: Bu sening dostungəyə kərsitidiəan himmitingmu? Nemixka dostung bilən barmiding? — dedi.

¹⁸ Huxay Abxalomyə: Yaq, undak əməs, bəlkə Pərwərdigar wə bu hək həmdə Israillarning

həmmisi kimni tallisa, mən uningqa təwə bolay wə uning yenida turimən. ¹⁹ Xuningdin baxqa kimning hizmitidə bolay? Uning oqlining qexida hizmət qilmamdim? Sening atangning qexida hizmət qiləandək, əmdi sening qexingda hizmət qilay, — dedi.

²⁰ Andin Abxalom Ahitofəlgə: Məslihətlixip yol kərsitinglar; kandaq kılsaq bolar? — dedi.

²¹ Ahitofəl Abxalomqa: Atangning ordisiya qarışılı qoyqan kenizəkliri bilən billə yatqin; xuning bilən pütkül Israil sening özüngni atangqa nəprətlik qiləanlığingni anglaydu; xundak kilip sanga əgəxkənlərnin qolliri küqləndürüldü, dedi.

²² Xuning bilən ular Abxalom üçün ordining əgzisidə bir qedir tiktı; Abxalom həmmə Israilning kəzliri aldida öz atisinin kenizəkliri bilən billə boldı.

²³ U künlərdə Ahitofəlning bərgən məslihəti huddi kixi Hudadin sorap erixkən səz-kalamdək həsəblinatti. Uning Dawutqa wə Abxalomqa bərgən həmmə məslihətimu həm xundak qarilatti.

17

Ahitofəlning məslihəti bikar kəlinidu

¹ Ahitofəl Abxalomqa: Manga on ikki ming adəmni talliwelixka ruhsət bərsəng, mən bügün keqə qozqilip, Dawutni qoqlay; ² Mən uning üstigə quxkinimdə u hərıp, qolliri ajiz bolidü; mən uni alakzadə qiliwetimən, xundakla uning

bilən boləqan barlıq həlkə qaçıdu. Mən pəkət padixahnila urup ɵltürimən, ³ andin həmmə həlkni sanga bekindurup qayturimən. Sən izdigən adəm yokalsa, həmmə həlk sening qexingəqə qaytıdu; xuning bilən həmmə həlkə aman-esən qalidu, dedi.□

⁴ Bu məslihət Abxaloməqə wə Israilning barlıq aqsakalliriəqə yaqti, ⁵ lekin Abxalom: Arkilik Huxaynimu qaqiringlar; uning səzinimu anglayli, — dedi.

⁶ Huxay Abxalomning qexiəqə kəlgəndə, Abxalom uningəqə: Ahitofəl mundak-mundak eytti; u degəndək qilaylimu? Bolmisa, sən bir məslihət bərgin, — dedi.

⁷ Huxay Abxaloməqə: Ahitofəlning bu waqıtta bərgən məslihəti yahxi əməs, — dedi.

⁸ Huxay yənə mundak dedi: «Sən atang bilən adəmlirini bilisənəqə — ular palwanlardur, hazır daladiki baliliridin juda qilinqan qixi eyiktək pəyli yaman. Atang bolsa həkikiy jəngqidur, əz adəmliri bilən birgə qonmaydu.

⁹ Mana u hazır bir ətarda ya baxqa bir yərdə məkünəwəloqan bolsa kerək. Mubada u awwal həlkimiz üstigə qüxsə xuni angliqan hərkim: Abxaloməqə əgəxkənlər qiroqinqilikqə uqraptu, — dəydu. □ ¹⁰ U waqıtta hətta xir yürək palwanlarning yürəklirimu su bolup ketidu; qünki pütkül Israil atangning batur ikənlikini,

□ 17:3 «Sən izdigən adəm yokalsa, həmmə həlk sening qexingəqə qaytıdu» — ibraniy tilida: «Barlıq adəmning qaytip kelixi, sən izdigən adəmning jeniəqə barawərdur». □ 17:9 «Mubada u awwal həlkimiz üstigə qüxsə...» — yaki «Dəsləptə həlk(imiz)din nəqqisi yikilip ɵltürülsə,...»

xundaqla uningõja ægæxkænlærningmu palwan ikænlîkîni bilidu. ¹¹ Xunga mæslîhætîm xuki, pût-kül Israil Dandin tartip Bæer-Xebaõiqæ sen-îng kexingõja tez yioqilsun (ular dengîzdîkî kumlardæk kœptur!). Sæn özüng ularni baxlap jønggæ qîkqîn. ¹² Biz uni kœyærdæ tapsak, xæbnæm yærgæ qüxkændæk uning üstigæ qüxæyli. Xuning bilæn uning øzi wæ uning bilæn bolõjan kixilærdin hëq kimmu qalmaydu. ¹³ Ægær u bir xæhærgæ kiriwalsimu, pût-kül Israil xu yærgæ aroqamqîlarni elip kelip, xæhærne hætta un-îngdîkî kîqîk xeõil-taxlarnimu qaldurmay særæp ækilip, dærya jîloqîsioqæ taxliwetîmîz».

¹⁴ Abxalom bilæn Israilning hæmmæ adæmliri: Arkîlik Huxayning mæslîhætî Ahîtofælning mæslîhætîdin yahxi ikæn, deyixti. Qünki Pærwærdigar Abxalomning bexioqæ bala kælsun dæp, Ahîtofælning yahxi mæslîhætîning bikar qîlinixîni bekitkænîdi.

¹⁵ Huxay Zadok bilæn Abiyatar kaqînlarõja: Ahîtofælning Abxalom bilæn Israilning aqsakallirioqæ bærgæn mæslîhætî mundak-mundak, æmma menîng mæslîhætîm bolsa mundak-mundak; ¹⁶ hazir silær dærhâl adæm æwætîp Dawutka: Bu keqîdæ qelning keqîkliridæ qonmay, bælki tez øtüp ketinglar, bolmisa padixah wæ uning bilæn bolõjan hæmmæ hælq hælak boluxi mumkin, dæp yætküzünglar — dedi.

¹⁷ U waqîtta Yonatan bilæn Ahimaaz æn-Rogældæ kütüp turatti; ular baxqîlarning kœrüp qalmaslîkî üqün xæhærgæ kîrmîdi; bir dedækning qîkip ularõja hæwær berixi bekitildi. Ular berip

Dawut padixahka hawærni yetküzdi.

¹⁸ Lekin bir yax yigit ularni körüp kelip, Abxalomğa döp koydi. Emma bu ikkiylän ittik berip, Bahurimdiki bir adəmning öyigə kirdi. Bu adəmning hoylisida kuduk bar idi; ular xuningğa qüxüp yoxurundi. ¹⁹ Uning ayali kudukning aqziğa yapkuqini yepip üstigə sokuloğan buqdayni tüküp koydi; xuning bilän heq ix axkarilanmidi.

²⁰ Abxalomning hizmetkarliri öygə kirip ayalning kexiğa kelip: Ahimaaz bilän Yonatan kəyerdə? — döp soridi. Ayal: Ular eriktin ötüp kətti, dedi. Kəlgənlər ularni izdöp tapalmay, Yerusalemoğa kaytip kətti.

²¹ Ular kətkəndin keyin, bu ikkiylän kuduktin qikip, berip Dawut padixahka hawær bərdi. Ular Dawutğa: Kəpup, sudin etkin; qünki Ahitofəl seni tutux üqün xundak məslihət beriptu, — dedi.

²² Xuning bilän Dawut wə uning bilän boləğan barlik həlkə kəzoqilip Iordan dəryasidin etti; tang atkuqə Iordan dəryasidin etmigən heqkim qalmidi.

²³ Ahitofəl öz məslihətini qəbul qilmioğanlikini körüp exikini tokup, öz xəhiridiki öyigə berip, öyidikilərgə wəsiyət tapxurəqəndin keyin, esilip öliwaldi. U öz atisining kəbrisidə dəpnə kilindi.

²⁴ Xu arilikta Dawut Mağanaimğa yetip kəlgənidi, Abxalom wə uning bilän boləğan Israilning həmmə adəmlirimu Iordan dəryasidin ötüp boləğanidi.

²⁵ Abxalom Yoabning ornida Amasani qoxunning üstigə sərdar kilip koydi. Amasa

bolsa Yitra isimlik bir Israillik kixining oqli idi. U kixi Nahaxning kizi Abigail bilan yeqinqilik qilganidi. Nahax Yoabning anisi Zəruiya bilan aqa-singil idi.

²⁶ Israil bilan Abxalom Gileadning zeminida bargah tikti.

²⁷ Dawut Mahanaimoqa yetip kelganda, Ammoniylarning Rabbah xehiridin bolgan Nahaxning oqli Xobi bilan Lo-Dibarlik Ammielning oqli Makir wa Rogelimdin bolgan Gileadlik Barzillay deganlar ■ ²⁸ yotkan-kerpə, das, kaqa-kuqa, buqday, arpa, un, komaq, purqak, kizil max, kuruqan purqaklar, ²⁹ həsəl, kaymak wa koylarni keltürüp, kala sütidə kilinolan kurut-irimqik katarliklarni Dawut bilan həkke yeyix üqün elip keldi, qünki ular: Xübhisizki, hək qəldə herip-eqip, ussap kətkəndü, dəp oyliqanidi.

18

Abxalomning əlüxi

¹ Dawut əzi bilan bolgan həkni yiqip editlidi wa ularning üstigə mingbexi bilan yüzbexi koydi.

² Andin Dawut həkni üq bələkkə bөлüp jənggə qikardi; birinqi bələkni Yoabning qol astida, ikkinqi bələkni Zəruiyaning oqli, Yoabning inisi Abixayning qol astida wa üqinqi bələkni Gatlik Ittayning qol astida koydi. Padixah həkke:

■ 17:27 2Sam. 19:31, 32; 1Pad. 2:7

Bərhək, mənmu silər bilən jənggə qikimən, dedi.

³ Ləkin həlk: Sili qikmisila, əgər biz kaqsak düxmən bizgə pərwa kılmaydu; hətta yerimiz əlöp kətsəkmü bizgə pərwa kılmaydu. Qünki əzliri bizning on mingimizgə barawər bolıla. Yahxisi sili xəhərdə turup bizgə həmdəm boluxka təyyar turəyayla, dedi.

⁴ Padixah ularə: Silərgə nemə layik kərünsə, xuni kılimən, — dedi. Xuning bilən həlk yüzdin, mingdin bolup xəhərdin qikiwatkada, padixah dərwezining yenida turdi. ⁵ Padixah Yoab bilən Abxay wə Ittayə: Mən üqün Abxaloməya yahxi muamilidə bolup ayanglar, dedi. Padixahning *həmmə sərdarlıriə* Abxalom toərisida xundak tapılıəninida, barlık həlk tapılıəninini anglidi.

⁶ Andin həlk İsrail bilən sokuxkili məydanəya qikti; sokux Əfraimning ormanlıkida boldi.

⁷ U yərdə İsrail Dawutning adəmliridin məəqlup boldi. U küni ular kəttik kiroqin kılini — yigirmə mingi əldi. ⁸ Sokux xu zeminəya yeyildi; ormanlık yəwətkənlər kıliqta əlgənlərdin kəp boldi.

⁹ Abxalom Dawutning əulamliri bilən tuyuksiz uqrixip qaldi; Abxalom öz kəqiriəya minip, qong dub dərhihining kəyuk xahlirining tegidin ətkəndə, uning bexi dərəh xehiəya kəplixip kəlip, u esilip qaldi; u mingən kəqir bolsa aldioya ketip qaldi. □ ¹⁰ Birsı buni kərüp Yoabka həwər

---

□ **18:9 «uning bexi ... kəplixip kəlip, u esilip qaldi»** —İbraniy tilida: «uning bexi ... kəplixip kəlip, u asman-zemin otturisida esilip qaldi».

berip: Mana, mən Abxalomning bir dub dərighidə sanggilap turoqinini kərdüm, dedi.

¹¹ Yoab həwər bərgən adəmgə: Nemə! Sən uni kərüp turup, nemixka uni urup öltürüp yərgə qüxürmiding? Xundak kıləqan bolsang, sanga on kümüx tənggə wə bir kəmər berəttim, — dedi.

¹² U adəm Yoabka: Kolumoqa ming kümüx tənggə təgsimu, kolumni padixaḥning oqlioqa uzatmayttim! Qünki padixaḥning həmmimiz aldida sanga, Abixayoqa wə Ittayoqa: Mening üqün hər biringlar Abxalomni ayanglar, dəp buyruoqinini angliduk. ¹³ Əgər mən öz jenimni təwəkkul kılıp, xundak kıləqan bolsam (hərqandak ix padixaḥtin yoxurun qalmaydu!) sən meni taxlap, düxmining qatarida kərətting, — dedi.

¹⁴ Yoab: Sening bilən bundak deyixixkə qolam yok! — dedi-də, kوليوqa üq nəyzini elip dərəhtə sanggilaklik ḥalda tirik turoqan Abxalomning yurikigə sanjidi. □ ¹⁵ Andin Yoabning yaraq kətürgüqisi boləqan on oqlam Abxalomning qerisigə yioqilip, uni urup öltürdi.

¹⁶ Andin Yoab kanay qaldi; həlk Israilni qoqlaxtin yandi; qünki Yoab koxunni qekinixkə qakirdi. ¹⁷ Ular Abxalomni ormanliktiki qong bir azgaloqa taxlap üstigə nuroqun taxlarni dəwiləp koydi. Israillar bolsa qeqip hərbiəri öz

---

□ **18:14 «dərəhtə sanggilaklik ḥalda tirik turoqan Abxalomning yurikigə sanjidi»** — ibraniy tilida «dərəhning yurikidə sanggilaklik tirik turoqan Abxalomning yurikigə sanjidi» degən sözlər bilən ipadilinidu.

həwər bolmisa, nemixka yügürüxnı halaysən?
— dedi.

²³ U yənə: Qandakla bolmisun, meni yügürgüzgin, dedi. Yoab uningoa: Mang, yügür, dewidi, Ahimaaz Iordan dəryasidiki tüzlänglik bilən yügürüp Kuxiygə yetixip uningdin ötöp kətti.

²⁴ Dawut iqki-taxki dərwazining otturisida olturatti. Kəzətqi dərwazining əgzisidin sepilning üstigə qikip, bexini kətürüp qarıwidi, mana bir adəmning yügürüp keliwatqinini kərđi. □

²⁵ Kəzətqi warkırap padıxaqqa həwər bərđi. Padıxaq: Əgər u yaloqız bolsa uningda qokum həwər bar, dedi. Həwərqi bolsa yekınlıxip keliwatatti. ²⁶ Andin kəzətqi yənə bir adəmning yügürüp kəlginini kərđi. Kəzətqi dərwaziwəngə: Mana yənə bir adəm yaloqız yügürüp keliwatıdu, — dedi. Padıxaq: Bumu həwərqi ikən, dedi.

²⁷ Kəzətqi: Awwalkısining yügürüxi manga Zadokning oqlı Ahimaazning yügürxidək kəründi, — dedi. Padıxaq: U yahxi adəm, hux həwər yətküzıdu, — dedi.

²⁸ Ahimaaz padıxaqqa toılap: Salam! dəp padıxaqqa yüzini yərgə təgküzüp təzim kılıp: Oıojam padıxaqqa ziyan yətkürüxkə kollirini kətürgən adəmlərnı məqlubiyətkə muptıla kılqan Pərwərdigar Hudaliri mubarəktur! —

□ **18:24 «Dawut iqki-taxki dərwazining otturisida olturatti»** — ıbraniy tilıda «Dawut ikki dərwazining otturisida olturatti». Pərizimizqə «bu ikki dərwaza» xəhərning iqki wə taxki qowukı bolsa kərək.

dedi.□

²⁹ Padixah: Abxalom salamətmu? — dəp soridi. Ahimaaz jawab berip: Yoab padixahning quli wə pekirlirini mangduruqanda, pekir kixilərnin gong qalaymiqanqilikini kərdum, lekin nemə ix boləlanlikini bilmidim, — dedi.

³⁰ Padixah: Boldi, buyaqta turup turəqin, dedi. U bir tərəpkə berip turdi.

³¹ Wə mana, Kuxiy yetip kəldi; Kuxiy: Oqjam padixah hux həwəni angliqayla. Pərwərdigar bəgün asiylik qilip kəzəqəlan həmmisidin silini kətkuzup, ulardin intiqam aldi, dedi.

³² Padixah Kuxiyqə: Yigit Abxalom salamətmu? dəp soridi. Kuxiy: Oqjam padixahning dūxmənliri wə silini kəstləxkə kəzəqəlanlarning həmmisi u yigitkə ohxax bolsun! — dedi.

³³ Padixah tolimu azablinip, dərwezining təpisidiki balihaniqə yiqliqan peti qiqti; u mangəq: I oqlum Abxalom! I oqlum, oqlum Abxalom! Kaxki, mən sening ornungda əlsəm bolmasmidi! I Abxalom, mening oqlum, mening oqlum! dedi.

19

¹ Birsı Yoabkə: Padixah Abxalom üqün yiqlap matəm tutmaqta, dəp həwər bərđi. ² Xuning bilən xu kündiki nusrət həlk üqün musibətkə aylandı; qünki həlk xu künidə: Padixah əz oqli

□ **18:28 «Salam!»** — (ibraniy tilida «Xalom»)ning mənisi: «Tinqlik! Hatirjəmlık!».

üqün kayoqu-həs-rət tartiwatidu, dəp anglidi. ³ U küni həlk sokuxtin qeqip hijaləttə qaloan adəmlərdək, oqrılıqgə xəhərgə kirdi. ⁴ Padixah yüzini yepip: İ, oqlum Abxalom, i Abxalom, mening oqlum, mening oqlum! — dəp qattik awaz bilən pəryad kətürdi.

⁵ Ləkin Yoab padixahning əyigə kirip, uning qexioqa kelip: Əz jeningni, oqulliring bilən qizliringning jenini, ayalliringning jeni bilən kenizəkliringning jenini kütquzoan həmmə hizmətkarlarning yüzini sən bügün hijaləttə qaldurdung! ⁶ Sən əzünggə nəprətlinidiqanlarni səyisən, seni səyidiqanlaroqa nəprətlinidiqandək qilisən! Qünki sən bügün sərdarliringni yaki hizmətkarliringni nəziringdə heqnərsə əməs degəndək qilding! Qünki bügün Abxalom tirik kelip, biz həmmimiz əlgən bolsaq, nəziringdə yahxi bolattikən, dəp bilip yəttim. ⁷ Əmdi qikip hizmətkarliringning kəngligə təsəliiy bərgin; qünki mən Pərwərdigar bilən kəsəm kilimənki, əgər qikmisang, bügün keqə heq adəm sening bilən qalmaydu. Bu bala yaxliqingdin tartip bügünki künqiqə üstünggə qüxkən hərqandək baladin eqir bolidu, — dedi.

⁸ Xuning bilən padixah qikip dərwazida olturdi, həmmə həlkqə: Mana, padixah dərwazida olturidu, degən həwər yətküzülgəndə, ularning həmmisi padixahning qexioqa kəldi. Əmma Israillar bolsa həmmisi qeqip, əz əyigə qaytip

kætti. □

⁹ Əmdi Israil kəbilisidiki həmmə həlk ovləqlə qilixip: Padixah bizni düxmənlirimizning qolidin azad qiləqan, bizni Filistiylərnin qolidin kutquzəqanidi. Əmma, u həzir Abxalom tūpəylidin zemindin əzini kaquruwatidu.

¹⁰ Lekin biz üstimizgə padixah boluxka məsih qiləqan Abxalom bolsa jəngdə əldi. Əmdi nemixka padixahni yandurup elip kelixkə gəp qilmaysilər? deyixti. □

¹¹ Dawut padixah Zadok bilən Abiyatar kaşinlarəqa adəm əwətip: Silər Yəhədaning aqsakalliriəqa: *Padixah mundak dəydu:* — Həmmə Israillarning padixahni ordisiəqa kayturup keləyli, deyixkən təliplirining həmmisi padixahning kulikiəqa yətkən yərdə, nemixka silər bu ixta ulardin keyin qalisilər?

¹² Silər mening kərindaxlirim, mening ət-ustihanlirim turup, nemixka padixahni elip kelixtə həmmisidin keyin qalisilər?! — dənglar.

¹³ Wə xundakla yənə Amasaqimu: Padixah mundak dəydu: — Sən mening ət-ustihanlirim əməsmusən? Əgər seni Yoabning ornida mening kəximda daim turidiəqan kəxunning sərdari qilmisam, Huda meni ursun həm uningdin artuk jazalisun — dənglar, — dedi.■

□ **19:8** «...həmmisi kəqip, əz əyigə kaytip kətti» — ibraniy tilida «... həmmisi kəqip, əz qediriəqa kaytip kətti». Muxu ayəttiki «Israillar» Abxaloməqa əgəxkən Israillarni kərsitidu, əlwəttə (ularning kəpinqisi Yəhəda wə Binyamindin baxka on kəbilidin idi). □ **19:10** «...nemixka padixahni yandurup elip kelixkə gəp qilmaysilər?» — ibraniy tilida «nemixka padixahni yandurup elip kelixkə süküt qilisilər?». ■ **19:13** 2Sam. 17:25

14 Buning bilən u Yəhudadiki adəmlərning kəngüllirini bir adəmning kənglidək əzigə mayil kildi. Ular padixahқа adəm mangdurup: Sən əzüng bilən həmmə hizmətkarliring birgə yenip kelinglar, dəp həwər yətküzdi.

15 Xuning bilən padixah yenip Iordan dəryasiqıqə kəldi. Yəhudadiki adəmlər padixahni Iordan dəryasidin ətküzimiz dəp, padixahning aldiqə Gilgalqə barqanidi.

16 Bahurimdin qıqqan Binyaminlik Geraning oqli Ximəy aldirap kelip, Yəhudadiki adəmlər bilən qüxüp, padixahning aldiqə qıqti. ■

17 Ximəygə Binyamin kəbilisidin ming adəm əgəxti; ular bilən Saulning jəmətidə hizmətkar bolqan Ziba, uning on bəx oqli wə yigirmə hizmətkarimu uningqə qoxulup kəldi; bularning həmmisi Iordan dəryasidin ətöp padixahning aldiqə qıqti.

18 Bir kemə padixahning ihtiyariqə qoyulup, ailə tawabiatlirini ətküzüx üqün uyan-buyan ətöp yürətti. Padixah Iordan dəryasidin ətkəndə, Geraning oqli Ximəy kelip uning aldida yikilip turup □ 19 padixahқа: Oqojam kulliriqə kəbihlik sanimioqayla; oqojam padixah Yerusalemdin qıqqan kündə kullirining kilqan kəbihlikini əslirigə kəltürmigəyla; u padixahning kəngligə kəlmisun. 20 Qünki kulliri əzining gunah kilqinimni obdan bilidu; xunga

■ 19:16 2Sam. 16:5; 1Pad. 2:8 □ 19:18 «Bir kemə padixahning ihtiyariqə qoyulup, ailə tawabiatlirini ... ətöp yürətti» — bəzilər: «Ular əzlirini padixahning ihtiyariqə qoyup, dərya keqikidə ailə tawabiatlirini ... ətöp yürətti» dəp tərjimə kilidu.

mana, mən Yüsüpning jəmətidin həmmidin awwal bögün oqjam padixahni qarxi elixka qiktimmən, — dedi.

²¹ Zəruiyaning oqlı Abixay buni anglap: Ximəy Pərwərdigarning məsih kıləjinini qarəioqan tursa, əlümgə məhkum kılınix lazim bolmamdu? — dedi.

²² Ləkin Dawut: I Zəruiyaning oqulliri, silərnin mening bilən nemə karinglar? Bögün silər manga qarxi qikmaqquimusilər? Bögünki kündə Israilda adəmlər əlümgə məhkum kılınixi kerəkmü? Bögün Israiləqə padixah ikənlikimni bilməymənmu? — dedi. □

²³ Andin padixah Ximəygə: Sən əlməysən, — dedi. Padixah uningəqə kəsəm kildi.

²⁴ Əmdi Saulning nəwrəsi Məfiboxət padixahni qarxi əloqlı kəldi. Padixah kətkən kündin tartip saq-salamət qaytip kəlgən künqiqə, u ya put-lirinin tirniqini əlmioqan ya saqilini yasimioqan wə yəki kiyimlirini yumioqanidi. ²⁵ U padixahni qarxi əloqlı Yerusalemdin kəlgəndə, padixah uningdin: I Məfiboxət, nemixka mening bilən barmiding? — dəp soridi. □

²⁶ U: I, oqjam padixah, qulliri əksək boləqəqə, exikimni tokup, minip padixah bilən billə baray, dedim. Əmma hizmətkarim meni ədər qoyuptu; ²⁷ u yənə oqjam padixahning əldida qullirinin oqəyvitini kildi. Ləkin oqjam padixah Hudaning bir pərixtisidəktur; xun-

□ **19:22** «...silər manga qarxi qikmaqquimusilər?» — ibraniy tilida «...silər manga xəytan bolmaqquimusilər?» □ **19:25** «U ... **Yerusalemdin kəlgəndə...**» — yəki, «u ... Yerusalemqə kəlgəndə...».

ing üqün siligə nemə layiq kərünsə, xuni kılqayla. ■ 28 Qünki atamning jəmätining həmmisi oqjam padixahning aldida ölgən adəmlərdək idi; lekin sili öz kullirini özliri bilən həmdastihan bolqanlar arisida kqydila; mening padixahning aldida pəryad kılqili nemə həkqim bar? — dedi. □

29 Padixah uningqə: Nemixka ixliring toqrisida sölziwerisən? Mening həkümüm, sən bilən Ziba yərləni bəlūxiwelinglar, — dedi.

30 Məfiboxət padixahqa: Oqjam padixah aman-esən öz öyigə kəlgəndin keyin, Ziba həmmisini alsimu razimən! — dedi.

31 Gileadlıq Barzillaymu Rogelimdin qüxüp padixahni İordan dəryasidin ötküzüp kqoyuxka kelip, padixah bilən billə İordan dəryasidin ötti.

32 Əmdi Barzillay heli yaxanqan bir adəm bolup, səksən yaxka kirgənidi. Padixah Mahanaimda turoqan waqıtta, uni kamdiqan dəl muxu adəm idi; qünki u heli katta bir kixi idi. ■ 33 Padixah Barzillayqə: Mening bilən barqin, mən səndin Yerusalemda özümningkidə həwər alimən, dedi.

34 Lekin Barzillay padixahqa: Mening birnəqqə künlük əmrüm kəloqandu, padixah bilən birgə Yerusalemqə baramdim? □ 35 Kulliri səksən yaxka kirdim. Yahxi-yamanni yənə

■ 19:27 2Sam. 16:3 □ 19:28 «...atamning jəmätining həmmisi oqjam padixahning aldida ölgən adəmlərdək idi» — mənisi bəlkim, «biz həmmimiz əslidə sening aldingda ölümgə məhkum kılınixka layiq iduk». ■ 19:32 2Sam. 17:27-29; 1Pad. 2:7 □ 19:34 «Mening birnəqqə künlük əmrüm kəloqandu?» — ibraniy tilida «Mening əmrümdiki yillarning künliri kəncidu?» degən sözlər bilən ipadilinidu.

pərk etələymənmu? Yəp-iqkinimning təmini tetalamdim? Yigit nəoḡmiqilər bilən kiz nəoḡmiqilərnin awazini angliyalamdim? Nemixka qulliri oḡjam padixaḡa yənə yük bolimən? ³⁶ Qulliri pəkət padixahni İordan dəryasidin ötküzüp andin azrak uzitip koyay degən; padixah buning üqün nemixka manga xunqə xapaət kərsitidila? ³⁷ Qullirining ölgəndə öz xəhirimdə, atam bilən anamning kəbrisining yenida yetixim üqün qaytip ketixigə ijasət bərgəyla. Əmdi mana, bu yərdə öz qulliri Kimham bar əməsmu? U oḡjam padixah bilən ötüp barsun, uningə əzlrigə nemə layik kərünsə xuni kıləyla, — dedi.

³⁸ Padixah: Kimham mening bilən ötüp barsun; sanga nemə layik kərünsə uningə xuni kıləy, xundaqla sən məndin hər nemə sorisang, sanga kilmən, — dedi.

³⁹ Andin həlkning həmmisi İordan dəryasidin ötti, padixahmu ötti. Andin padixah Barzillayni səyüp uningə bəht tilidi; Barzillay öz yurtioḡa yenip kətti.

⁴⁰ Padixah Gilgalə qıkti, Kimham uning bilən bardı. Yəhudadiki barlık adəmlər bilən İsrailning həlkning yerimi padixahni dəryadin ötküzüp uzitip koyəqanidi. ⁴¹ Andin mana, İsrailning barlık adəmliri padixahning kexioḡa kelip: Nemixka kərindaxlirimiz Yəhudaning adəmliri oḡrilikqə padixahni wə padixahning ailə-tawabiatlirini, xundaqla Dawutka əgəxkən həmmə adəmlərni İordan dəryasidin ötküzüxkə muyəssər bolidu? — dedi.

⁴² Yəhudaning həmmə adəmliri İsrailning

adamlirigə jawap berip: Qünki padixah bilən bizning tuoqanqilikimiz bar, nemixka bu ix üçün bizdin hapa bolisilər? Biz padixahningkidin bir nemini yidukmu, yaki u bizgə bir in'am bərdimu? — dedi.

⁴³ Israilning adamliri Yəhudaning adamlirigə jawab berip: Kəbilə boyiqə aloqanda, padixahning *on ikki* ülüxtin oni bizgə təwədur, silərgə nisbətən bizning Dawut bilən tehimu qongrak buradərqilikimiz bar. Nemixka bizni kəzgə ilmaysilər? Padixahimizni yandurup elip kelixkə awwal təxəbbus qiloqanlar biz əməsmiduk? — dedi. Əmma Yəhudaning adamlirining sözliri Israilning adamlirining sözliridin tehimu kattik idi.□

20

Xebaning kətürgən isyani

¹ Wə xundak boldiki, xu yərdə Binyamin kəbilisidin, Bikrining oqli Xeba isimlik bir iplas bar idi. U kanay qelip: —

Bizning Dawutta heqkandak ortaq nesiwimiz yok; Yəssəning oqlidin heqkandak mirasimiz

---

□ **19:43 «padixahning on ikki ülüxtin oni bizgə təwədur»** — degən ibarə bəlkim Israilning on kəbilə ikənlikini, Yəhudaning Binyaminni qoxkanda pəxət ikki kəbilə ikənlikini kərsitidu.

yok! I Israil, hərbirliringlar öz öyünlərgə yenip ketinlar, — dedi.□

² Xuning bilən Israilning həmmə adəmliri Dawuttin yenip Bikrining oqlı Xebaqla əgəxti. Ləkin Yəhudaning adəmliri İordan dəryasidin tartip Yerusalemləqə öz padixahləqla qıng baqlınlıp, uningqla əgəxti. ³ Dawut Yerusalemləqla kelip ordisləqla kirdi. Padixahl ordiqla qaraxqla qoyup kətkən axu on kenizəkni bir öygə kamap qoydi. U ularni baqlti, ləkin ularqla yeqinqilik kılmidi. Xuning bilən ular u yərdə tul ayallardək əlgüqlə kamalqlan peti turdi.

⁴ Andin padixahl Amasaqla: Üq kün iqidə Yəhudaning adəmlirini qakirip, yiqip kəlgın; özüngmu bu yərdə hazır bolqlın, dedi.

⁵ Xuning bilən Amasa Yəhudaning adəmlirini qakirip yiqikli bardı. Ləkin uning undak kılıxi padixahl bekitkən waqlittin keyin qaldı, ⁶ u waqlitta Dawut Abixayqla: Əmdi Bikrining oqlı Xeba bizgə qüxüridiqlan apət Abxalomning qüxürginidin tehimu yaman bolidu. Əmdi qljangning hizmətkarlırını elip ularni koqlap barqlın. Bolmisa, u mustəhkəm xəhərlərnı igiliwelip, bizdin əzini qaqluruxı mumkin, — dedi.

⁷ Xuning bilən Yoabning adəmliri wə Kərətiylər, Pələtiylər, xundakla barlıq palwanlar uningqla əgixip qıqlti; ular Yerusalemdin qıqlip, Bikrining

□ **20:1 «Bikrining oqlı Xeba isimlik bir iplas»** — «bir iplas» ibraniy tilida «Xəytan (Belial)ning bir oqlı». **«hərbirliringlar öz öyünlərgə yenip ketinlar»** — ibraniy tilida: «hərbirliringlar öz qediriqla yenip ketinlar».

oqli Xebani qoqliqili bardi. ⁸ Ular Gibeondiki koram taxka yekin kalgandə Amasa ularning aldiqə cıktı. Yoab üstibexiqə jəng libasini kiyip, beligə oqilaplık bir kiliqini askan kəmə bəqliqanidi. U aldiqə mengiwidi, kiliq oqilaptin quxüp kətti.

⁹ Yoab Amasadin: Tinqlikmu, inim? — dəp soridi. Yoab Amasani səyməkqi bolqandək ong qoli bilən uni saqilidin tutti. ¹⁰ Amasa Yoabning yənə bir qolida kiliq barliqioqə dikqət kılmidi. Yoab uning korsiqioqə xundək tıktiki, üqəyliri qıqip yərgə quxti. İkkinqi ketim selixning həjiti qalmioqanidi; qünki u əldi. Andin Yoab bilən inisi Abixay Bikrining oqli Xebani qoqliqili kətti. ■

¹¹ Yoabning oqlamliridin biri Amasaning yenida turup: Kim Yoab tərəptə turup Dawutni qollisa, Yoabka əgəxsun, dəytti.

¹² Əmma Amasa öz qenida yumilinip, yolning ottursida yatatti; uni kərgən həlkning hərbi tohtaytti. U kixi həmmə həlkning tohtioqinini kərüp, Amasaning jəsiti yoldin etizlikka tartip qoydi həm bir kiyimni uning üstigə taxlıdi. ¹³ Jəsət yoldin yətkəlgəndin keyin həlkning həmmisi Bikrining oqli Xebani qoqliqili Yoabka əgəxti.

¹⁴ Xeba bolsa Bəyt-Maakaqdiki Abəlgiqə wə Beriyliklərninq yurtining həmmə yərlirini kezip Israilning həmmə kəbililiridin ətti. *Beriyliklərmu* jəm bolup uningə əgixip bardi.

□ ¹⁵ Xuning bilən Yoab wə adəmliri kelip,

■ **20:10** 1Pad. 2:5 □ **20:14** «**Beriyliklərmu jəm bolup...**»

— yaki «U yərdiki kixilərmu jəm bolup...».

Bəyt-Maakahdiki Abəldə uni muhasirigə aldi. Ular xəhərning qərisidiki sepilning udulida bir istihkam saldi; Yoabқа əgəxkənlərninğ həmmisi kelip, sepilni ərüxkə bazəqanlawatkanda, ¹⁶ Danixmən bir hotun xəhərdin towlap: Kulaq selinglar! Kulaq selinglar! Yoabni bu yərgə qakirip kelinglar, mening uning bilən səzləxməqci boləqinimni uningəya eytinglar, — dedi.

¹⁷ U yəqin kəlgəndə hotun uningdin: Sili Yoabmu? — dəp soridi. U: Xundaq, mən xu, dedi. Hotun uningəya: Dedəklirininğ səzini angliəayla, dedi. U: Anglawatimən, dedi.

¹⁸ Hotun: Konilarda Abəldə məslihət tapqin, andin məsililər həl kilinidu, degən gəp bar;

¹⁹ Israilning tinq wə məmin bəndiliridin birimən; sili hazır Israildiki ana kəbi qong bir xəhərni harap kiliwatidila; nemixқа Pərwərdigarning mirasini yokatmaqci bolila? — dedi. □

²⁰ Yoab jawap berip: Undaq ix məndin neri bolsun! Məndin neri bolsun! Mening heqnemini yutuwaləqum yaki yokatkum yoktur; ²¹ ix undaq əməs, bəlki Əfraimdiki edirliktin Bikrining oqli Xeba degən bir adəm Dawut padixahқа qarxi qolini kətürüptu. Pəqət uni tapxursanglar, andin xəhərdin ketimən, dedi. Hotun Yoabқа: Mana uning bexi sepildin siligə taxlinidu, — dedi.

²² Andin hotun öz danalıki bilən həmmə həlkkə

□ **20:19 «sili hazır Israildiki ana kəbi qong bir xəhərni harap kiliwatidila»** — «ana kəbi qong bir xəhər» degəninğ mənisi bəlkim, baxқа xəhərlər Abəlgə beqinidu. Baxқа birhil tərjimisi «bir xəhər wə Israildiki bir ana boləqunini harab kiliwatidila».

məslihet saldi; ular Bikrining oqli Xebaning bexini kesip, Yoabka taxlap bərđi. Yoab kanay qaldi, uning adəmliri xuni anglap, xəhərdin ketip, hərbi öz öyigə qaytti. Yoab Yerusalemoğa padixahning kexioğa bardı. □

²³ Əmdi Yoab pütkül Israilning koxunining sərdari idi; Yəhoyadaning oqli Binaya bolsa Kərətiylər bilən Pələtiylərdning üstigə sərdar boldı. ²⁴ Adoniram baj-alwanoğa bax boldı, Ahiludning oqli Yəhoxafat bolsa diwan begi boldı; ²⁵ Xewa katip, Zadok bilən Abiyatar kahin idi; ²⁶ Yairliq Ira bolsa Dawutka has kahin boldı. □

21

Gibeonluqlar kisas soraydu

¹ Əmma Dawutning künliridə uda üq yil aqarqilik boldı. Dawut uning toqruluk Pərwərdigardın soridi. Pərwərdigar uningoğa: Aqarqilik Saul wə uning kanhor jəmətidikilər səwəbidin, yəni uning Gibeonluqlarnı kiroqin kilənidin boldı, dedi. □

² Padixah Gibeonluqlarnı qakirip, ular bilən səzləxti (Gibeonluqlar Israillardin əməs idi,

□ **20:22 «xuni anglap... hərbi öz öyigə qaytti»** — ibraniy tilida: «xuni anglap... hərbi öz qedirioğa qaytti».

□ **20:26 «Yairliq Ira bolsa Dawutka has kahin boldı»** — yaki «Yairliq Ira bolsa Dawutning bax wəziri boldı». □ **21:1**

«Əmma Dawutning künliridə uda üq yil aqarqilik boldı...» — 21-24-bablar bəlkim tarihqə koxuloqan koxumqə səz bolup, «Samuil (2)»diki yillar arilikida yüz bərgən baxqə muhqim ixlarnı təswirləydu.

bəlki Amoriylarning bir qaldisi idi. Israil əslidə ular bilən əhdə kılıp kəsəm iqqənidi; ləkin Saul Israil wə Yəhūdalarqə boləqan kizəqinliki bilən ularni ɵltürɵxkə intilgənidi). □ ■

³ Dawut Gibeonluqlarqə: Silərgə nemə kılıp berəy? Mən kəndəq kılıp bu gunəhni kafarət kılıp yapsam, andin silər Pərwərdigarning mirasiqə bəht-bərikət tiliyələysilər? — dedi. □

⁴ Gibeonluqlar uningqə: Bizning Saul wə uning jəmətidikilərdin altun-kümɵx sorax həkkimiz yok, wə bizning səwəbimizdin Israildin bir adəmnimu ɵlɵmgə məhkum kıldurux həkkimiz yok, dedi. Dawut: Silər nemə desənglar, mən xundəq kıləy, dedi.

⁵ Ular padixəqə: Burun bizni yokətməqci boləqan, bizni Israilning barliq pasilliri iqidə turoqədək yeri qəlmisun dəp, bizni həlak kılıxqə kəstligən həliki kixining, ⁶ həzir uning ərkək nəslidin yəttisi bizgə tapxurup berilsun, biz Pərwərdigarning talliqini boləqan Saulning Gibeah xəhiridə, Pərwərdigarning aldida ularni ɵltürɵp, esip koyayli, dedi. Padixəq: — Mən silərgə qoqum tapxurup berimən, dedi.

⁷ Ləkin Dawut bilən Saulning oqlı Yonataning Pərwərdigar aldida iqxəkən kəsimi wəjidin padixəq Saulning nəwrisi, Yonataning oqlı Məfiboxətni ayidi. ■

□ **21:2 «Israil əslidə ular bilən əhdə kılıp kəsəm iqqənidi»** — Bu ix «Yəxua» 9-babta hatiriləngən. ■ **21:2** Yə. 9:19 □ **21:3 «... Andin silər Pərwərdigarning mirasiqə bəht-bərikət tiliyələysilər»** — demək, ularning Israilqə boləqan bu adiwiti tögəydu. ■ **21:7** 1Sam. 18:3; 20:15, 42; 23:18

⁸ Padixah Ayahning kizi Rizpahning Sauloʻa tuoʻup bərgən ikki oʻqli Armoni wə Məfiboxətni wə Saulning kizi Mikal Məhəolatlik Barzillayning oʻqli Adriəl üqün bekiwaloʻan bəx oʻqulni tutup, □ ⁹ Gibeonluklarning kəlioʻa tapxurdi. Bular ularni dəngdə Pərwərdigarning aldidə esip qoydi. Bu yəttəylən bir kündə ɵltürüldi; ular ɵltürülgəndə arpa ormisı aldidiki künlər idi. ¹⁰ Andin Ayahning kizi Rizpah bəz rəhtni elip, qoram üstigə yeyip saldi. U orma baxlanoʻandin tartip asmandin yamoʻur qüxkən wakıtkıqə, u yərdə olturup kündüzi kuxlarning jəsətlərnıg üstigə kənuxiqə, keqisi yirtkuqlarning ularni dəsəp qəylixigə yol koymidi.

¹¹ Birsı Saulning keniziki, Ayahning kizi Rizpahning kıləanlirini Dawutka eytti.

¹² Xuning bilən Dawut Yabəx-Gileadtikilərnıg kəxiqə berip, u yərdin Saulning wə uning oʻqli Yonatanning səngəklirini elip kəldi (Filistiylər Gilboada Saulni ɵltürgən künidə ularning jəsətlirini Bəyt-Xandiki məydanda esip kəyoʻanidi; Yabəx-Gileadtikilər əslidə bularni xu yərdin oʻqrilıqə elip kətkənidi). ■

¹³ Dawut Saul bilən uning oʻqli Yonatanning səngəklirini xu yərdin elip kəldi; ular esip ɵltürülgən yəttəylənnıg səngəklirini mu yioʻip kəydi, ¹⁴ andin xularni Saul bilən oʻqli Yonatan-

□ **21:8** «Saulning kizi Mikal Məhəolatlik Barzillayning oʻqli Adriəl üqün bekiwaloʻan bəx oʻqul...» — Mikal bəlkim aqisi Mərabning bu bəx oʻqlini bekiwaloʻan (6:23ni, «1Sam.» 18:19ni kərüng). Bəzi kona kəqürmilərdə «Mərabning Məhəolatlik Barzillayning oʻqli Adriəl üqün tuoʻup bərgən bəx oʻqlini» deyilidu. ■ **21:12** 1Sam. 31:10-13

ning səngəkliri bilən Binyamin zeminidiki Zelada, atisi kixning kəbrisdə dəpnə kildi. Ular padixah əmr kıləndək kildi. Andin Huda *həlkning* zemin toqruluk dualirini ijabət kildi. □

Filistiylə bilən qayta jəng kılıx

1Tar. 20:4-8

¹⁵ Filistiylər bilən Israilning ottursida yənə jəng boldi, Dawut öz adəmliri bilən qüxüp, Filistiylər bilən sokuxti. Əmma Dawut tolimu qarqar kətti;

¹⁶ Rafahning əwladliridin boləqan Ixbi-Binob Dawutni əltürməkqi idi; uning mis nəyzisinin əqirliqi üq yüz xəkəl idi; uningəqə yənə yengi sawut baqlaklık idi. □ ¹⁷ Ləkin Zəruiyaning oqlı Abixay uningəqə yərdəmgə kelip Filistiyni kiliqlap əltürdi. Xu küni Dawutning adəmliri uningəqə kəsəm kılıp: Sən yənə biz bilən jənggə qıkmioqin! Bolmisa Israilning qiriəqi əqüp qalidu, — dedi. ■

¹⁸ Bu ixtin keyin xundak boldiki, Gobta Filistiylər bilən yənə jəng boldi; u waqıtta Huxatlık Sibbikay Rafahning əwladidın boləqan Safni əltürdi. ■

□ **21:14** «**Andin Huda həlkning zemin toqruluk dualirini ijabət kildi**» — «zemin toqruluk dualiri» — demək, kəhətqilikning tügıtilixi üqün. □ **21:16** «**Rafahning əwladliridin boləqan Ixbi-Binob**» — «Rafahning əwladliri» həmmisi degüdək yoqan adəmlər idi (18, 20, 22ni kərüng).

«**uning mis nəyzisinin əqirliqi**» — yaki «uning nəyzining mis bexining əqirliqi». «**300 xəkəl**» — bəlkim 3.5 kilogram idi. «**uningəqə yənə yengi sawut baqlaklık idi**» — yaki, «uningəqə yənə yengi bir qoralı bar idi». ■ **21:17** Pənd. 13:9

■ **21:18** 1Tar. 20:4

19 Gobta yənə bir qətim Filistiyələr bilən jəng boldi; u qəqda Bəyt-Ləhəmlik Yairning oqlı Əl-Hanan Gatlik Goliyatning inisini öltürdi. Uning nəyzisining sepi bapkarning hadisidək idi. □

20 Yənə bir jəng Gatta boldi; u yərdə egiz boyluk bir adəm bar idi, kollirining altidin barmaklıri, putlirining altidin barmaklıri bolup jəmiy yigirmə tət barmıki bar idi. U həm Rafahning əwladi idi. 21 U Israillarning aldida turup ularni mazaq kildi; lekin Dawutning akisi Ximiyaning oqlı Yonatan uni öltürdi.

22 Bu tət kixi Gatlik Rafahning əwladi bolup, həmmisi Dawutning qolida yaki uning hizmətkarlırining qolida öltürüldi.

22

Dawutning mədhiyə küyi

Zəb. 18

1 Pərwərdigar uni barlik düxmənliridin həm Saul padixahning qolidin qutkuzoqan küni, u Pərwərdigarə bu küyni eytti: —□

2 U mundaq dedi: — Pərwərdigar mening hada teqim, mening qoroqim, mening nijatkarimdur!

□ **21:19 «Bəyt-Ləhəmlik Yair»** — bəzi kona kəqürülmilərdə «Yair» «Yair-Origim» dəp atilidu. **«Goliyatning inisi»** — bəzi kona kəqürmilərdə pəkət «Goliyat» deyilidu. □ **22:1 «...u Pərwərdigarə bu küyni eytti»** — Zəbur, 18-küy wə uning izahətliri bilən selixturung.

³ Huda mening qoram teximdur, mən Uningoʻya tayinimən —

U mening qalkinim, mening kutkuzoʻuqi mungguzum,

Mening egiz munarim wə baxpanahim, mening kutkuzoʻuqimdur;

Sən meni zorawanlardin kutkuzisən! □ ■

⁴ Mədhıyilərgə layıq Pərwərdigaroʻya mən nida qilimən,

Xundaq qilip, mən düxmənlirimdin kutkuzulimən;

⁵ Qünki ölümning asarətliri meni qorxiwaldi, Ihlassizlarning yamrap ketixi meni qorkitiwətti; □

⁶ Təhtisaraning taniliri meni qirmiwaldi, Ölüm sirtmaqliri aldimoʻya kəldi.

⁷ Kıynaloqinimda mən Pərwərdigaroʻya nida qildim,

Hudayimoʻya pəryad kətürdüm;

U ibadəthanisidin awazimni anglidi,

Mening pəryadim Uning qulikioʻya kirdi.

⁸ Andin yər-zemin təwrəp silkinip kətti, Asmanlarning ulliri dəhxətlik təwrəndi, silkinip kətti;

Qünki U oʻzəzəpləndi.

⁹ Uning dimioʻqidin is ərlep turatti,

Aoʻzidin qıkkən ot həmmisini yutuwətti;

□ **22:3** «...mening kutkuzoʻuqi mungguzum» — ibranıy tilida «...nıjatimning mungguzı». «Sən meni zorawanlardin kutkuzisən!» — ibranıy tilida «Sən meni zorawanlıqtın kutkuzisən». ■ **22:3** Ibr. 2:13 □ **22:5** «Ihlassizlarning yamrap ketixi meni qorkitiwətti» — ibranıy tilida «Ihlassizlarning kıyan-taxkınliri meni qorkitiwətti».

Uningdin kəmür qoqliri qikti;

¹⁰ U asmanlarni engixtürüp egip qüxti,

Puti astida tum qarangoʻluluk idi.

¹¹ U bir kerub üstidə pərwaz kildi,

U xamalning qanatlırida kəründi.

¹² U qarangoʻlulukni, xundakla yioʻiloʻan sularni,

Asmanlarning qoyuk bulutlirini,

Öz ətrapida qediri kildi.

¹³ Uning aldidida turʻoʻan yorukluktin,

Otluk qoqlar qikip ʻetti;

¹⁴ Pərwərdigar asmanda güldürlidi;

Həmmidin aliy Boloquqi awazini yangratti;

¹⁵ Bərhək, U oklirini etip, *düxmənlirimni*

tarkitiwətti;

Qakmaklarni qakturup, ularni kiykas-sürəngə saldi;□

¹⁶ Xuning bilən dengizning təkti kərünüp qaldi,

Aləmning ulliri axkarilandi,

Pərwərdigarning tənbihi bilən,

Dimioʻining nəpisining zərbisi bilən.

¹⁷ U yukiridin qolini uzitip, meni tutti;

Meni uluʻoʻ sulardin tartip aldi.

¹⁸ U meni küqlük düxminimdin,

Manga ʻoʻqmənlərdin kutkuzdi;

Qünki ular məndin küqlük idi.

¹⁹ Külpətkə uqrioʻan künümdə, ular manga

qarxi hujumʻoʻa ʻetti;

Birak Pərwərdigar mening tayanqim idi.

²⁰ U meni kəngri-azadə bir jayoʻa elip qikardi;

U meni kutkuzdi, qünki U məndin hursən boldi.

□ 22:15 «bərhək, u ... düxmənlirimni tarkitiwətti» — ibraniy tilida «bərhək, U ... ularni tarkitiwətti». 18-ayətni kərüng.

21 Pərwərdigar həkəkaniylikimə qərap mənə iltipət kərsətti;

Qolumning həlallicini U mənə qəyturdi;

22 Qünki Pərwərdigarning yollirini tutup kəldim;

Rəzillik qilip Hudayimdin ayrilip kətmidim;

23 Qünki uning barlıq həkümliri aldimdidur;

Mən Uning bəlgilimiliridin qətnəp kətmidim;

24 Mən Uning bilən qubarsiz yürdü, m,

Əzümni gənəhtin neri qildim.

25 Wə Pərwərdigar həkəkaniylikimə qərap,

Kəz aldida bolə qən həlallicim boyiqə qilə qənlimni qəyturdi.

26 Wapadar-məhribanlarə Əzüngni wapadar-məhriban kərsitisən;

Qubarsizlarə Əzüngni qubarsiz kərsitisən;

27 Sap dilliklarə Əzüngni sap dillik kərsitisən;

Tətürlərgə Əzüngni tətür kərsitisən;

28 Qünki Sən əjiz məmin həlkni qutkuzisən;

Birə kəzlingni təkəbbur üstigə tikip,

Ularni xərməndə qilisən;

29 Qünki Sən Pərwərdigar mənə qiraqimdirsən;

Pərwərdigar mənə bəşqən qərangə qulucni nurlandırdu;■

30 Qünki Sən arqilik duxmən qoxuni arisidin yügürüp əttüm;

Sən Hudayim arqilik mənə sepildin atlap əttüm.□

31 Təngrim — Uning yoli mukəmməldur;

Pərwərdigarning səzi sinəp ispatlanə qəndur;

■ 22:29 Pənd. 13:9 □ 22:30 «duxmən qoxuni arisidin yügürüp əttüm» — «yügürüp əttüm» degən muxu sözlər «bəsüp əttüm» degən mənini öz iqigə alidu.

U Өzigə tayanoqlarning həmmisigə
qalkandır.■

32 Qünki Pərwərdigardin baxqa yənə kim
ilahtur?

Bizning Hudayimizdin baxqa kim qoram tax-
tur?■

33 Təngri mening mustəhkəm qoroşimdur;

U yolumni mukəmməl, tüp-tüz kilidu;

34 U mening putlirimni keyikningkidək kilidu;

U meni yukiri jayliriməşa turoşuzidu;

35 Qollirimni urux kilixqa əgitudu,

Xunglaşqa biləklirim mis kamanni kerələydu;

36 Sən mənə nijatingdiki qalkanni bərding,

Sening mulayim kəmtərliking meni uluq kildi.

37 Sən kədəmlirim astidiki jayni kəng kilding,

Mening putlirim teyilip kətmidi.

38 Mən düxmənlirimni qoşlap yoqattim,

Ular həlak bolmioşuqə həq yanmidim.

39 Kayta turalmioşudək kilip,

Ular ni həlak kilip yanjidim,

Ular putlirim astida yikildi.

40 Sən jəng kilixqa küq bilən belimni baqliding;

Sən mənə hujum qiləqlarni putum astida
egildürdüng;

41 Düxmənlirimni mənə arkini kilip
qaşquzdung,

Xuning bilən mən mənə əqmənləni yoqattim.

42 Ular təlmürdi, birəş qutkuzidişən həqkim
yok idi;

■ 22:31 Qan. 32:4; Dan. 4:34; Zəb. 12:6; 119:140; Pənd. 30:5;
Wəh. 15:3 ■ 22:32 Qan. 32:39; 1Sam. 2:2; Zəb. 86:8; Yəx. 45:5

Hëtta Pərwərdigarə qariwidi, Umu ularə qawab bərmidi.

⁴³ Mən ularni soqup yərdiki topidək kiliwəttim;
Koqidiki patqaktək mən ularni qəyliwəttim;
Ularging üstidin petikdiwəttim.

⁴⁴ Sən meni həlqimning nizaliridin
kütquzoqansən;

Sən meni əllərnin bəxi boluxqə saqliding;
Manga yat boləqan bir həlq hizmitimdə bol-
maqta.

⁴⁵ Yat əldikilər manga zəiplixip təslim bolidu;
Anglixi bilənla ular manga itaət kilidu;

⁴⁶ Yat əldikilər qüxkünlixip ketidu;
Ular əz istihkamliridin titrigən həlda qiqip ke-
lidu;

⁴⁷ Pərwərdigar həyattur!

Mening Qoram Texim mubarəklənsun;
Nijatim boləqan qoram tax Huda aliydur, dəp
mədhəyilənsun!

⁴⁸ U, yəni mən üqün toluq qisas aloquqi Təngri,
Həklərnəni manga boysunduroquqidur;

⁴⁹ U meni düxmənlirim arisidin qıqarəqan;
Bərək, Sən meni manga həjum kiləqanlardin
yukiri kətürdüng;

Zorawan adəmdin Sən meni kütuldurdung.

⁵⁰ Muxu səwəblik mən əllər arisida sanga
təxəkkür eytimən, i Pərwərdigar;

Namingni uluəqlap küylərnəni eytimən;■

⁵¹ U bolsa Əzi tikligən padixəqə zor
kütquzuxlarnəni beəqixlaydu;

Əzi məsih kiləqinioqə,

Yeni Dawutka həm uning nəsligə mənngügə
özgərməs muhəbbətəni kərsitidu.

23

Dawutning ahirki sözliri

¹ Təwəndikilər Dawutning ahirki sözliridur: —
Yəssəning oqlı Dawutning bexariti,
Yükiri mərtiwigə kətürülgən,
Yakupning Hudasi tərəpidin məsihləngən,
İsrailning səyümlük küyqisining bexarət sözliri
mana: —

² Pərwərdigarning Rohi mən arkilik söz kildi,
Uning sözliri tilimdidur.

³ İsrailning Hudasi söz kildi,
İsrailning Qoram Texi manga xundak dedi: —
Kimki adəmlərnin arisida adalət bilən səltənət
kilsa,

Kimki Hudadin kərkux bilən səltənət kilsa,

⁴ U kuyax qıkkandiki tang nuridək,
Bulutsiz səhərdək bolidu,
Yamoqurdin keyin asman süzük boluxi bilən,
Yumran maysilar tupraqtin qikidu, mana u
xundak bolidu.□

⁵ Bərək, mening öyüm Təngri aldida xundak
əməsmu?

Qünki U mən bilən mənngülük əhdə tüzdi,
Bu əhdə həmmə ixlarda mupəssəl həm
müstəhkəmdur;

Qünki mening barlik nijatlik ixlirimni,

□ **23:4** «U kuyax qıkkandiki tang nuridək,...» — yaki
«kuyax qıkkandək, tang nuridək,...».

Həmmə intizarlikimni,
U bərk urəuzmamdu? □

⁶ Lekin iplaslarning həmmisi tikənlərdək,
Həqkim qolida tutalmioʻaqqā, qəriwetilidu. □

⁷ Ularoʻa qol uzatkuqi əzini tēmür qoral wə
nəyzə sepi bilən qorallandurmisa bolmaydu;
Ular hāman turoʻan yeridə otta
kəydürüwetilidu!

Dawutning palwanliri

1Tar. 11:10-47

⁸ Dawutning palwanlirining isimliri
təwəndikidək hatiriləngəndur: —

Tahkimonluk Yoxəb-Baxsəbət sərdarlarning
bexi idi. U bir qətimlik jəngdə nəyzə oynitip,
səkkiz yüz adəmnı öltürgənidi. □

⁹ Keyinkisi Ahohiy Dodoning oʻqli Əliazar idi; Fil-
istiylər yioʻilip jəng qilməkqi boldi; xu waqıtta
Dawut wə uningoʻa həmrah bolup qiqқан üq
palwan ularni jənggə qaqirdi; Əliazar xu üqtin
biri idi. Lekin Israillar qekindi; □ ¹⁰ u qozoʻqilip,

□ **23:5 «Bərħək, mening əyüm Təngri aldida xundaq əməsmu? Qünki U mən bilən... əhdə bərdi»** — baxқа birhil tərjimisi: «Mening əyüm Təngri aldida xundaq bolmisimu, lekin U mən bilən... əhdə bərdi». □ **23:6 «iplaslarning həmmisi»** — ibraniy tilida: «Belial (Xəytan)ning oʻqullirining həmmisi».

□ **23:8 «U bir qətimlik jəngdə nəyzə oynitip, səkkiz yüz adəmnı öltürgənidi»** — kona kəqürülmilərnıng kəpinqisidə: «Uning baxқа ismi «Əznilik Adino»; qünki u bir qətimdila səkkiz yüz adəmnı öltürgənidi» deyilidu. Biz muxu yərdə grek tilidiki («LXX») tərjimisigə əgiximiz («1Tar.» 11:11ni kəring). □ **23:9 «...Ahohiy Dodoning oʻqli...»** — yaki «...Ahohining nəwrisi, Dodoning oʻqli,...»

taki beliki telip, kōli kiliqqa qaplixip qaloquqə Filistiylərni kirdi. U küni Pərwərdigar Israillarni qong nusrətkə erixtürdi. Həlk uning qexioqa kaytkanda pəxət olja yioix ixila qaloqanidi.

¹¹ Wə uningdin keyinkisi Hərarlik Agiyning oqli Xammah idi. Bir küni Filistiylər qoxun bolup yioiloqanidi; yeqin ətrapta koyuk əskən bir kizil maxlik bar idi. Kixilər Filistilərnin aldidin kaqқанidi, □ ¹² Xammah bolsa kizil maxlik ot-turida məzmət turup, uni qoqdap Filistiylərni kirdi; xuning bilən Pərwərdigar *Israillaroqa* oqayət zor nusrət ata kildi.

¹³ Orma waqtida ottuz yobaxqi iqidin yənə üqi Adullamning oqarioqa qūxup, Dawutning yenioqa kəldi. Filistiylərnin qoxuni Rəfayim wadisioqa bargah kuroqanidi; ¹⁴ u qaqda Dawut qoroqanda idi, Filistiylərnin qarawulgaħi bolsa Bəyt-Ləhəmdə idi. ¹⁵ Dawut ussap: Ah, birsi manga Bəyt-Ləhəmnin dərwasisining yenidiki kuduktin su əkilip bərgən bolsa yahxi bolatti! — dewidi, ¹⁶ bu üq palwan Filistiylərnin ləxkərgahidin bəsup ətup, Bəyt-Ləhəmnin dərwasisining yenidiki kuduktin su tartti wə Dawutqa elip kəldi; ləkin u uningdin iqkili unimidi, bəlki suni Pərwərdigarqa atap təkup: ¹⁷ — I Pərwərdigar, bundak ix məndin neri bolsun! Bu üq adəmning əz hayatioqa təwəkkul kilip berip əkəlgən bu su ularning qenioqa ohxax əməsmu! — dedi. Xuning üqün u iqixkə

□ **23:11 «Bir küni Filistiylər qoxun bolup yioiloqanidi»** — baxqa birhil tərjimisi: «Bir küni Filistiylər Lehə (yezisi)da yioiloqanidi».

unimidi. Bu üq palwan qiloqan ixlar däl xular idi. ¹⁸ Zəruiyaning oqli Yoabning inisi Abixay bu üqining bexi idi. U üq yüz adəm bilən qarxilixip nəyzisini pikiritip ularni öltürgən. Xuning bilən u bu «üq palwan» iqidə nami qikkənidi. ¹⁹ U bu üqəylənning iqidə əng hərmətliki idi, xunga ularning bexi idi; lekin u awwalki üqəyləngə yətməytti.

²⁰ Yəhoyadaning oqli Binaya Kabzəəldin bolup, bir batur palwan idi; u kəp qaltis ixlarni qiloqan. U Moabiy Ariəlning ikki oqlini öltürgən. Yənə qar yaşqan bir küni azgaləqa qüxüp, bir xirni öltürgənidi. □ ²¹ U həm küqtünggür bir misirlikni öltürgənidi. Misirlikning qolida bir nəyzə bar idi, lekin Binayaning qolida bir həsila bar idi. U misirlikning qolidin nəyzisini tartiwelip, öz nəyzisi bilən uni öltürdi. ²² Bu ixlarni Yəhoyadaning oqli Binaya qiloqan bolup, u üq palwan arisida nam qikarəqanidi. ²³ U ottuz yolbaxqi iqidə hərmətlik idi. Lekin u awwalki üq palwanəqa yətməytti. Dawut uni əzining pasiban begi kildi.

²⁴ Ottuz yolbaxqi iqidə Yoabning inisi Asahəl, Bəyt-Ləhəmlik Dodoning oqli Əl-Hənan bar idi. ²⁵ *Buningdin baxqa*: Hərodruk Xammah, Hərodruk Elikə, ²⁶ Patlilik Hələz, Təkoalik İkkəxning oqli Ira, ²⁷ Anatotluk Abiezər, Huxatlik Mibonnay, ²⁸ Ahoqluk Zalmon, Nitofatlik Maħaray, ²⁹ Nitofatlik Baanaħning oqli Hələb, Binyaminlardin Gibeahlik Ribayning

---

□ **23:20 «U Moabiy Ariəlning ikki oqlini öltürgən»** — yaki «U Moabtiki ikki xirdək kixini öltürgən».

oqli Ittay, □ ³⁰ Piratonluk Binaya, Gaax wadiliridin Hidday, ³¹ Arbatlik Abi-Albon, Barhumluk Azmawət, ³²⁻³³ Xaalbonluk Əliyahba, Yaxəning oqulliri, Hərarlik Xammahning *oqli* Yonatan, Hərarlik Xararning oqli Ahiyam, □ ³⁴ Maakatiy Ahasbayning oqli Əlifəlet, Gilonluk Ahitofəlning oqli Eliyam, ³⁵ Karməlik Həzray, Arbilik Paaray, ³⁶ Zobaħdin boləan Natanning oqli Igal, Gadlik Banni, ³⁷ Ammoniy Zələk, Bəerotluk Naharay (u Zəruiyaning oqli Yoabning yaraq kətürgüqisi idi), ³⁸ Yitriqlik Ira, Yitriqlik Garəb ³⁹ wə Hittiy Uriya katarliklar bolup, ularning həmmisi ottuz yəttə kixi idi. □

24

Dawutning Israillarni royhətkə elix gunahı

1Tar. 21

¹ Pərwərdigarning oqəzipi Israiləqa yənə kəzoqaldi. Xuning bilən U ularni jazalax üqün

---

□ **23:29 «Baanahning oqli Hələb»** — yaki «Baanahning oqli Hələd». □ **23:32-33 «Hərarlik Xammahning oqli Yonatan»** — ibraniy tilida «oqli» degən səz tepilmaydu. Yonataning Xammah (Xagi) bilən boləan munasiwiti «1Tar.» 11:34dın kərülidu. □ **23:39 «... wə hittiy Uriya katarliklar bolup, ularning həmmisi ottuz yəttə kixi idi»** — bu tizimlikte Yəhudi əməslərdin birnəqqisi bar — məsilən Ammonluk Zələk, Hittiy Uriya wə Moablik Yitma bar.

Dawutni qozo'iwidi, u adəm qikirip, ularo'a: — Israillar bilən Yəhūdaliqlarning sanini al, dedi. □

² Padixah öz yenido turoqan qoxun sərdari Yoabka: Baro'in, Dandin tartip Bəər-Xebaotiqə Israilning həmmə kəbilirining yurtlirini kezip, həlkni sanap qikkin, mən həlkning sanini biləy, dedi.

³ Yoab padixahka: Bu həlk hazır məyli qanqilik bolsun, Pərwərdigar Hudaying ularning sanini yüz həssə axuro'ay. Buni o'ojam padixah öz kəzi bilən kərgəy! Lekin o'ojam padixah nemixka bu ixtin hux bolidikin? — dedi. □

⁴ Əmma Yoab bilən qoxunning baxka sərdarliri unimisimu, padixahning yarliqi ulardin küqlük idi; xuning bilən Yoab bilən qoxunning baxka sərdarliri Israilning həlkini sanio'qili padixahning kexidin qikti. ⁵ Ular Iordan dəryasidin etüp Yaazərgə yekin Gad wadisida Aroərdə, yəni xəhərnin jənub təripidə bargah tikti. ⁶ Andin ular Gileadka wə Tahtim-Hədxining yurtio'a kəldi. Andin Dan-Yaanə'a kelip aylinip Zidonə'a bardı. ⁷ Andin ular Tur degən qoroqanlik xəhərgə, xundakla Hıwiylar bilən Qanaaniylarning həmmə xəhərlirigə kəldi; andin ular Yəhuda yurtining jənub

---

□ **24:1** «*Huda* ularni jazalax üqün Dawutni qozo'iwidi, u ...: — Israillar bilən Yəhūdaliqlarning sanini al, dedi» — xübhisizki, Dawut əsli xu niyəttə idi. Məksiti bəlkim öz uluqlukini kərsitix yaki xuningə'a ohxax təkəbburluk niyiti bolsa kerək. Pərwərdigar Israilə'a o'əzipini kərsitix üqün, Dawutning bu yaman ixni kilixio'a yol qoydi. □ **24:3** «*Lekin o'ojam padixah nemixka bu ixtin hux bolidikin?*» — o'ələitə ix xuki, hətta Hudadin qorqmaydioqan Yoabtək bir kixi bu ixning Hudaə'a yaqmaydioqanlikini bilidu.

təripigə, xu yərdiki Bəər-Xebaşiqə bardı.
 8 Xundak kılıp ular pütkül zeminni kezip, tokkuz ay yigirmə kün ötkəndin keyin, Yerusalemoğa yenip kəldi.

9 Yoab padixahқа həlkning sanini məlum kılıp: Israilda kılıq kətürələydiğan baturdin səkkiz yüz mingi, Yəhudadada bəx yüz mingi bar ikən, dedi.

10 Dawut həlkning sanini aloqandin keyin, wijdani azablandı wə Pərwərdigarğa: Bu kılıqinim eoqir gunah boluptu. I Pərwərdigar, kulungning kəbihlikini kətürüwətkəysən; qünki mən tolimu əhməkanilik kıptimən, dedi. □

11 Dawut ətigəndə turqanda Pərwərdigarning səzi Dawutning aldin kərgüqisi bolqan Gad pəyoələmbərgə kelip:

12 — «Berip Dawutқа eytkin, Pərwərdigar: — Mən üq *bala-қazani* aldingğa qoyimən, ularning birini talliwaloqin, mən xuni üstünggə qüxürimən, dəydu — degin» — deyildi.

13 Xuning bilən Gad Dawutning kexioğa kelip buni uningğa dedi. U uningğa: «Yəttə yiloqə zeminingda aqarqilik sanga bolsunmu? Yaki düxmənliring üq ayoqə seni qoqlap, sən ulardin қақamsən? Wə yaki üq күngiqə zeminingda waba tarkalsunmu? Əmdi sən obdan oylap, bir nemə degin, mən meni Əwətküqigə nemə dəp jawap berəy?» — dedi.

14 Dawut Gadқа: Mən tolimu tənqliktə қaldim!

□ **24:10 «Dawut həlkning sanini aloqandin keyin, wijdani azablandı... tolimu əhməkanilik kıptimən, dedi»** — «həlkni sanaktin ötküzüx» degən gunah toqruluk «қoxumqə sөz»imizdə azraq tohtilimiz.

Səndin ətünəyki, biz Pərwərdigarning qolioğa qüxəyli; qünki Uning rəhimdilliki zordur; insanning qolioğa pəkət qüxüp qalmioqaymən! — dedi.

¹⁵ Xuning bilən Pərwərdigar ətigəndin tartip bekitilgən waqitkiqə waba qüxürdi. Dandin tartip Bəər-Xebaşiqə yətmix ming adəm əldi.

¹⁶ Əmdi pərixte qolini Yerusalemoğa uzutup xəhərnəni həlak qılay degəndə, Pərwərdigar eoşir həkümidin puxayman qılıp, həlkni həlak qiliwatқан Pərixtiqə: Əmdi boldi qiloşin; qolungni yioşin, — dedi. U waqıtta Pərwərdigarning Pərixtsisi Yəbusiy Arawnahning haminiqing yenido idi. □

¹⁷ Dawut həlkni yoqitiwatқан pərixтини kərgəndə Pərwərdigaroğa: Mana, gunah qiloşan mən, qəbiqlik qiloşuqi məndurmən. Lekin bu qoylar bolsa nemə qildi? Sening qolung mening üstümgə wə atamning jəmətiqing üstiqə qüxsun! — dedi. □

Dawut hamanni setiwelip qurbangah quridu

¹⁸ Xu küni Gad Dawutning qexioğa kelip uningoğa: Berip Yəbusiy Arawnahning haminiqə Pərwərdigaroğa atap bir qurbangah yasioşin, dedi.

¹⁹ Dawut Gadning səzi boyiqə Pərwərdigar buyruoşandək qildi.

□ **24:16 «Pərwərdigarning Pərixtsisi»** — bu alahidə xəhs toşruluk bizning «Təbirlər»imizni kəşüng. □ **24:17 «Lekin bu qoylar bolsa nimə qildi?»** — «bu qoylar» Hudaning həlkini kərsitidu.

²⁰ Arawnah qarap padixah bilən hizmətkarlarning öz tərīpigə keliwatqinini kərüp, aldioqa çikip padixahning aldida yüzini yərgə təkküzüp, təzim kildi. ²¹ Arawnah; Oʻojam padixah nemə ix bilən qullirining aldioqa kəldilikin? — dəp soridi. Dawut: Həlkning arisida wabani tohtitix üqün, bu hamanni səndin setiwelip, bu yərdə Pərwərdigarəqa bir qurbangah yasioqili kəldim, — dedi.

²² Arawnah Dawutqa: Oʻojam padixah əzliri nemini halisila xuni elip qurbanlik qilsila. Mana bu yərdə kəydürmə qurbanlik üqün kalilar bar, otun kilixqa haman tepidioqan tirnilar bilən kalilarning boyunturukliri bar. ²³ I padixah, buning həmmisini mənki *Arawnah* padixahqa təkdim qilay, dedi. U yənə padixahqa: Pərwərdigar Hudaliri silini qobul qilip xəpkət kərsətkəy, dedi.

²⁴ Padixah Arawnahəqa: Yak, qandaqla bolmisun bularni səndin öz nərhidə setiwalmisam bolmaydu. Mən bədəl təliməy Pərwərdigar Hudayimoqa kəydürmə qurbanliklarni hərgiz sunmaymən, — dedi. Andin Dawut haman bilən kalilarni əllik xəkəl kümüxkə setiwaldi.□

²⁵ Andin Dawut u yərdə Pərwərdigarəqa bir qurbangah yasap, kəydürmə qurbanliklar bilən inaklik qurbanlikliri kildi. Pərwərdigar zemin üqün qiləqan dualarni qobul qilip, waba Israilning arisida tohtidi.

□ **24:24 «əllik xəkəl»** — bəlkim 600 gram ətrapida idi.

**Muq ddes Kalam (y ngi yezik)
The Holy Bible in the Uyghur language, written in
Pinyin script**

Copyright   2010 Mukeddes Kalam - Uyghur Bible Translation Committee

Language: Uyghur tili (Uyghur)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-09-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 12 Sep 2021

b6bd0959-14d2-5233-b340-6f210a8f13c5